Türkiye İş Bankası'nın Çocuklarımıza Armağanıdır

Kumbara

ARALIK 1979 / SAYI : 15

BARA

Bay Gezgin'in akılalmaz serüvenleri

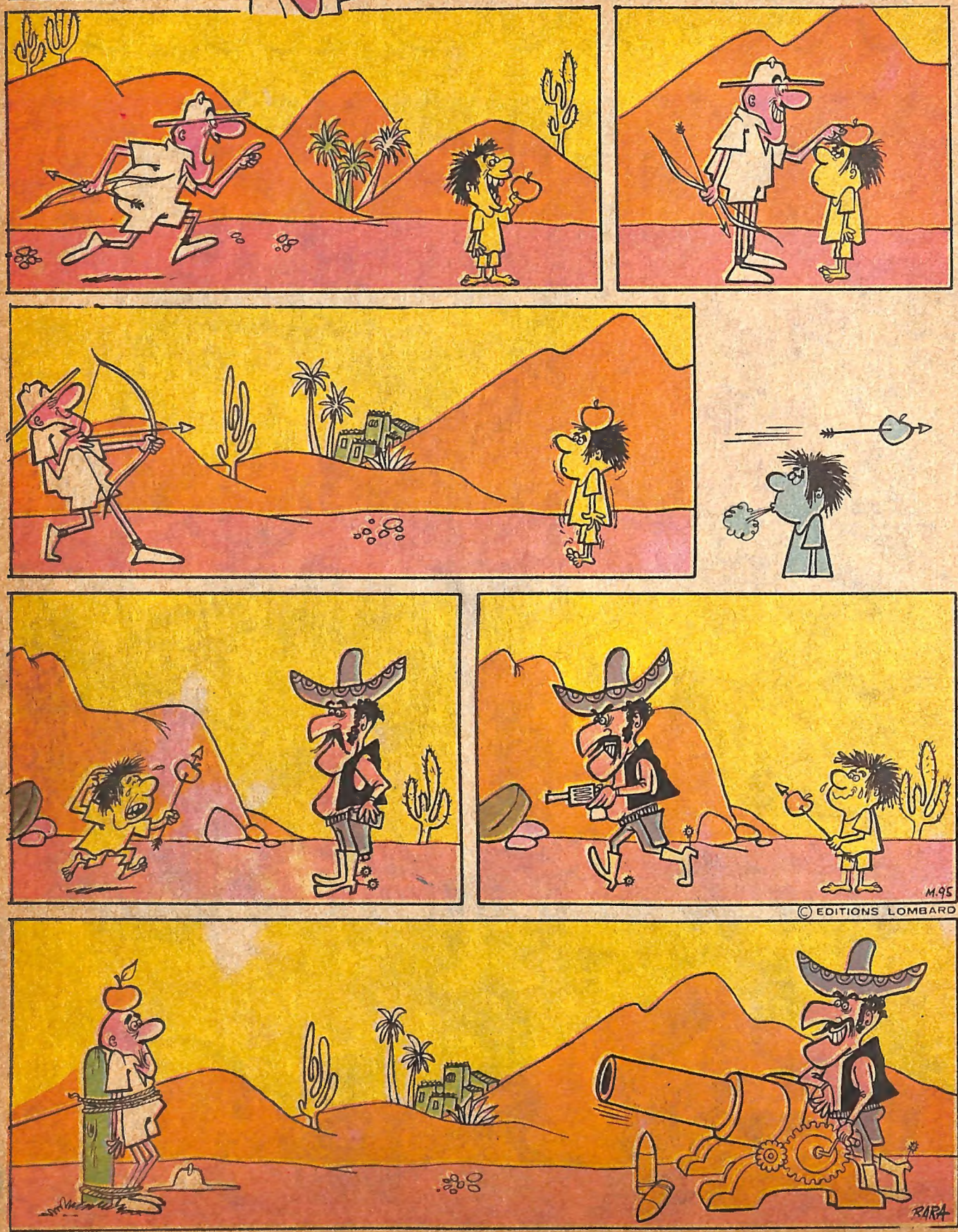

© EDITIONS LOMBARD

SİZE BİR MEKTUP VAR

YILIN SON SAYISI

Sevgili Çocuklar,

Elinizde, şu anda "KUMBARA"nın 15. sayısı bulunuyor. Böylelikle 1979 yılını tamamlamış oluyoruz. Ocak sayımızla yeni bir yıla gireceğiz. Sizlerden aldığımız mektuplardan "KUMBARA" Derginizi beğendiğiniz anlaşılıyor. Türkiye İş Bankası şubelerinin dergi adedinin artmasını isteyen başvuruları da bunun güzel bir kanıtı. Yapılan olumlu eleştirilerden onur duyuyoruz. Tüm bu gerçeklere karşın biz yaptığımız işin kusursuz ve eksiksiz olduğu kanısında değiliz. "KUMBARA"nın bugünkü durumuyla kesinlikle yetinmeyeceğiz. Daha iyiyi yapmak için çaba harcayacağız. Amacımız, size, olabildiği kadar kusursuz bir dergi vermektir. "KUMBARA"nın daha iyiye gitmesi için yapılacak çalışmalarda, sizin olumlu önerilerinizden de yararlanacağız. Ocak sayımızda başlayacak yeniliklerimizi beğeneceğinizden kuşkumuz yok. "KUMBARA"nın gelecek sayısını aldığınızda siz de bize hak vereceksiniz.

Şimdi gelelim "KUMBARA"nın bu sayısına giren yazılara :

Eğitimci ve sanat eleştirmeni Atilla Özkırımlı bu sayımızda size "İnsan Hakları Evrensel Beyannamesi"ni anlatıyor. Bu yazıyı kesinlikle okumanızı salık veririz. Çok yararlanacaksınız.

Dünyadaki petrol bunalımı ve akaryakıt fiyatlarının artması, çeşitli ülkelerde, bilim adamlarını yeni buluşlar üzerinde çalışmaya zorluyor. Bu çalışmaların ilk sonucu : "Elektrikli Araba". Bu konudaki yazı ilginizi çekecektir.

Bu sayımızdaki öykümüzü Mümtaz Zeki Taşkın yazdı. Adı : "Bir Okka Kına". Öyküyü Saadet Ayral resimledi.

Dergimiz yazarlarından Muzaffer Gökman, geçenlerde Avusturya'ya çağrılı olarak gitti. Orada yaptığı gezilerde bir köy evinin bacasına büstü konan Türk'ün öyküsünü öğrendi ve sizin için yazdı.

"KUMBARA"nın bu sayısında ayrıca Amerika'da denize otomobil lastikleri atarak sığ kayalıklar oluşturup nasıl balık üretildiğini okuyacaksınız.

"Ülkemizi Tanıyalım" bölümünde bu sayımızda Erzurum'a yer verdik. Bu şehrimiz yetiştirdiği ozanlar, kahramanlar, halk oyunlarıyla ünlüdür. Kuşkusuz bir de "Erzurum Kongresi"yle... Hatice Deligöz'ün yazdığı, Mustafa Delioğlu'nun resimlediği Erzurum'u orta sayfamızda bulacaksınız.

ÖZÜR DİLERİZ

Dergimizi bugüne dek başarıyla basan Veb Ofset İleri Matbaacılık A.Ş. tesislerindeki teknik bir arıza nedeniyle "Aralık" sayısını zamanında yayınlayamadık.

Elimizde olmayan nedenlerle meydana gelen bu gecikmeden dolayı siz sevgili okuyucularımızdan özür dileriz. Bizi bağışlayacağınızdan eminiz.

Saygılarımızla,
KUMBARA

Ayrıca, ünlü öykü ve roman yazarımız Orhan Kemal'in "Kırmızı Küpeler" öyküsünü çizgi-roman olarak izleyeceksiniz. Resimleri çizen Mustafa Delioğlu.

Bunların dışında Altan Erbulak'ın "Sevinç'cik"ini, Hale Kuntay'ın uyguladığı "Zehra Ablam ve Ben"i, "Albay Hepalbay ve Küçükdiş"te Durgunboğa'nın bir serüvenini bulacaksınız.

"1 Yazar, 1 Yapıt"ta Halide Edip Adıvar ile ünlü romanı Sinekli Bakkal'ı, "Ünlü Kişiler"de Büyük İskender'i tanıyacaksınız.

Televizyon, Sinema, Plak, Kitap, Pul, Bulmaca, Bilmece, "Garip ama Gerçek", "Denektaşı", "Mini-Ansiklopedi" bölümlerini her zamanki gibi Derginizde bulacaksınız.

Sevgi ve esenlik dileklerimizle...

Sağlıcakla kalınız.

KUMBARA

Kumbara

Ayda bir yayınlanır — Sayı : 15

Türkiye İş Bankası A. Ş.
Halkla İlişkiler Müdürlüğü adına
Sahibi : Necat TÜNCE

Sorumlu Yazı İşleri
Yönetmeni : Yılmaz SEVİMLİ

ONK ajansı tarafından hazırlanan bu dergi, imzaları olan yazar ve sanatçıların dışında, AKÇALI Kezban (Genel), MORAN Adli (Genel - Denektaşı), MADEN Sait (Grafik), VERSAN Kemal Aziz (Pul), YAHYA Haluk (Plak), TURHAN Rüştü (TV - Sinema), ALAKUŞ Emin (Dizgi), ÖNAL Orhan (Yazı) ve AYDEĞER Gürsel (Düzeltme)'in emekleriyle oluşmuş ve VEB OFSET İLERİ MATBAACILIK A. Ş. tesislerinde basılmıştır. (1 Aralık 1979)

Adres :
KUMBARA Dergisi
Türkiye İş Bankası A. Ş.
Halkla İlişkiler Müdürlüğü
Atatürk Bulvarı, 191
Kavaklıdere
ANKARA

Kapak Resmi :
Mustafa DELİOĞLU

İNSAN HAKLARI BEYANNAMESİ

Sevgili çocuklar,

Bilirsiniz, yasalar bize kimi haklar tanır. Özgürlük, insanca yaşamak, insan onuruna yaraşır bir işte çalışmak bu hakların başında gelir. Bunların temelinde de eşitlik ilkesi yatar. Acaba hiç düşündünüz mü bu hakların nasıl kazanıldığını? Ne güçlükler, ne acılar sonucu elde edildiğini?

Gerçekten, bugün bize insanların eşit olduğu düşüncesi çok doğal geliyor. Yasaların bize tanıdığı haklarımızı titizlikle koruyoruz. Demokrasiyi, kişiye seçme ve seçilme özgürlüğünü veren siyasal düzeni benimsiyoruz bütün gücümüzle. Ya dedelerimiz?... Ya yüzyıllar önce yaşayan insanlar, toplumlar?... Onlar kullanabildiler mi bu hakları? Böylesi haklara sahip miydiler? Yoksa onların bu yoldaki çabalarının, verdikleri savaşın ürünü mü bütün bunlar? Doğal bulduğumuz, titizlikle koruduğumuz özgürlüklerimizde onların payı yok mu? Söyleyin, hiç düşündünüz mü bunları?

Gelin, insanlık tarihine şöyle bir göz atalım. Atalarımızın güçlüklerle dolu bir yaşamı sürdürdüklerini göreceğiz. İlkçağlarda köleliğin yaygın olduğunu, insanların mal gibi alınıp satıldığını...Ortaçağlarda kişi özgürlüğünün bulunmadığını... İnsanların yaşamının bir kralın ya da bir padişahın isteğine bağlı olduğunu... Bu yoksunluklar çağımıza dek sürmüş. İnsanlık adım adım, özveriyle, ama yılmadan bu uğurda savaşarak insanca yaşamanın koşullarını sağlamış. Amerika'da beyazlar ikiye bölünmüş. İnsanların eşitliğini savunan beyazlar, zencileri köle sayan beyazları yenilgiye uğratmışlar. Avrupa'da bir çok ulus, başka ulusları egemenliği altına almak isteyen uluslara karşı savaşmış. Dünya savaşları bu nedenle patlamış. Bağımsızlığı savunanlar kazanmış hep. Bunun en iyi örneğini de biz vermişiz Kurtuluş Savaşımızla. Bugünlere ulaşmışız.

Peki sonra... Sonra, dünya ulusları bir örgüt oluşturmuşlar. Adı Birleşmiş Milletler olan bu örgüt, insan hak ve özgürlüklerini saptamak, bunları güvenceye bağlamak için çalışmalara başlamış. Bu amaçla bir komisyon kurulmuş 21 Nisan 1946'da. Tam iki yıl çalışmış İnsan Hakları Komisyonu. Bir beyanname, yani insanın temel haklarının sıralandığı bir tasarı sunmuş Birleşmiş Milletler Genel Kurulu'na. Bu tasarı 10 Aralık 1948'de Genel Kurul'da onaylanmış. Böylece İnsan Hakları Evrensel Beyannamesi çıkmış ortaya.

Televizyonda seyrettiğmiz "Kökler" dizisindeki Kunta Kinte'nin yaşamı gerçek bir öykü. Bir zamanlar, insanların mal gibi alınıp satıldığını tüm açıklığı ile gösteriyor.

Türkiye de 6 Nisan 1949'da aynı beyannameyi imzalamış.

Biliyorum, şimdi, neler getiriyor bu beyanname, insanın temel haklarını hangi güvencelere bağlıyor, diye soracaksınız. Bir kez, bütün temel hak ve özgürlüklerimizi bir bir sıralıyor. Sonra her ulusun yönetimini bunları sağlamak ve korumakla yükümlü kılıyor. Uluslararası olduğu için bir yasa değil kuşkusuz. Öğüt niteliği taşıyor yalnızca. Ama ilkeler ve bunların güvenceleri, hemen bütün ulusların anayasalarına giriyor. Kazanılan ve korunması gereken yasal haklar oluyorlar böylece.

İsterseniz, biraz daha somut olarak görelim bunların ne olduğunu. Bütünü 30 maddeden oluşan İnsan Hakları Evrensel Beyannamesi'nin en önemli maddelerini kısaca anımsayalım.

İnsan Hakları Beyannamesi'ne göre, bütün insanlar özgürdür. Onur ve hakları açısından eşit doğarlar (madde 1). Irk, renk, cins, dil, din, kısacası hiçbir ayrım gözetilmeksizin temel hak ve özgürlüklerden yararlanabilirler (madde 2). Bu temel hak ve özgürlüklerin belli başlıları şunlardır :

a) Yaşamak, özgürlük ve kişi güvenliği her bireyin hakkıdır (m. 3). Hiç kimse kölelik ya da kulluk altında bulundurulamaz (m. 4).

b) Hiç kimse işkenceye, insanlık dışı, onur kırıcı işlemlere uğratılamaz (m. 5). Yasalar önünde herkes eşittir (m. 7).

c) Her birey düşünce, vicdan ve din özgürlüğüne sahiptir (m. 8). Düşüncelerini söz ya da yazıyla açıklamak bireyin temel haklarındandır (m. 19). Seçme ve seçilme özgürlüğü vardır (m. 21).

d) Elverişli koşullarda çalışmak, işini özgürce seçmek her kişinin hakkıdır. Bu hak eşit çalışmaya eşit ücret ilkesine dayanır (m. 23). Dinlenme, eğlenme hakkı da bunlar arasındadır (m. 24).

e) Eğitim herkesin hakkıdır (m. 26). Yine herkes kültürel etkinliklere katılmak, bilimden, güzel sanatlardan yararlanmak, bu yolda özgürce çalışmak haklarına sahiptir (m. 27).

Gördüğünüz gibi sevgili çocuklar, bu ilkeler insanca yaşamanın da koşullarıdır. Bu hakları benimsediğimiz, savunduğumuz oranda insanlığımızı duyar, toplumumuzun gelişimine katkıda bulunabiliriz. İnsanlık tarihi, insanın insan olma yolundaki savaşının ürünüdür çünkü.

Atilla Özkırımlı

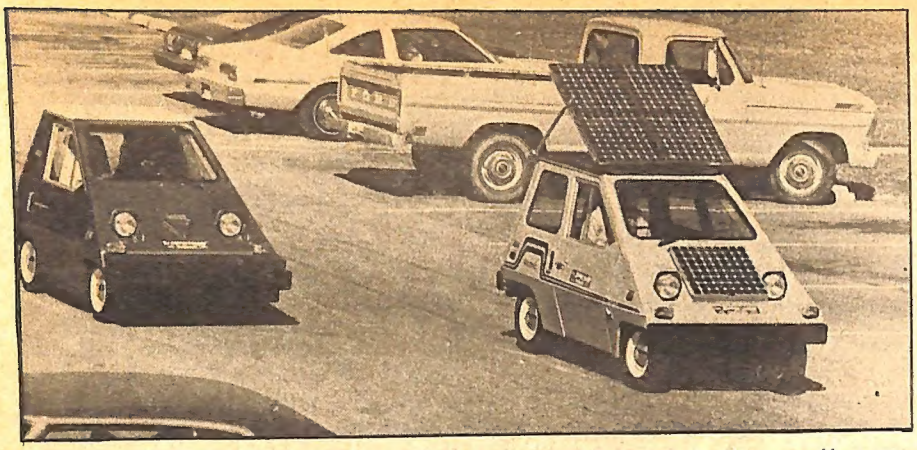

İşte bir elektrikli araba. Otomobilin tavanı bir güneş panosundan oluşturulmuş. Ön bölümünde de başka bir güneş panosu var. Bu panolarla beraber olunca araba 9.000 dolara satılmaktadır. Panosuz olunca 4.000 dolar. Bu otomobilin biraz gerisinde sol yanda ise güneş panosuz bir elektrikli araba görülmektedir.

Elektrikli arabalar

Petrol bunalımı yüzünden Amerika Birleşik Devletleri'nde son aylarda elektrikle işleyen otomobil yapımına hız verildi.

PETROL bunalımı ve akaryakıt fiyatlarının her geçen gün artması yüzünden, dünyadaki pek çok ülkenin ekonomik zorluklarla karşı karşıya geldiğini artık bilmeyen kalmadı.

Bir yandan petrol kaynaklarının bir süre sonra tükeneceği söylenirken, bir yandan da batı dünyasının bilim adamları ve teknoloji uzmanları yeni enerji kaynakları aramaya başladılar. Bunların başında da kuşkusuz güneş enerjisi geliyor.

Hiç de uzun bir geçmişi olmayan otomobil, artık insanoğlunun vazgeçemediği bir araç olmuştur. Ancak, benzin sıkıntısı yüzünden insan bu büyük gereksiniminden yoksun kalırsa ne olacak? Otomobillerini ikinci kişilikleri gibi benimseyen milyonlarca insan böyle bir olasılığı düşünmek bile istemiyor.

Bu yüzden büyük yığınların bu isteğini iyi değerlendiren Amerika'daki dev otomobil yapımcıları konuya gereken önemi verdiler ve elektrikle işleyen arabalar yapmaya başladılar.

Thomas Edison ilk elektrikli arabayı 1889 yılında gerçekleştirmişti ama, o tarihten bu yana, bu girişim hiç de belirli bir ilgi toplayamamıştı. Oysa şimdi işler değişti. Petrol fiyatları % 50 artsa bile petrol kaynaklarının 2000 yılından önce çok azalacağını uzmanlar kanıtlıyorlar.

İnsanoğlu zorluklar ve çaresizlikler karşısında hiçbir zaman yılmamıştır. İşte şimdi de otomobillerde kullanılan benzin yerine elektrik enerjisini ele aldılar. Başardılar da. Yarın bu arabalar daha da geliştirilecek ve bugünkü fiyatlarının altında satılmaya başlanacaktır.

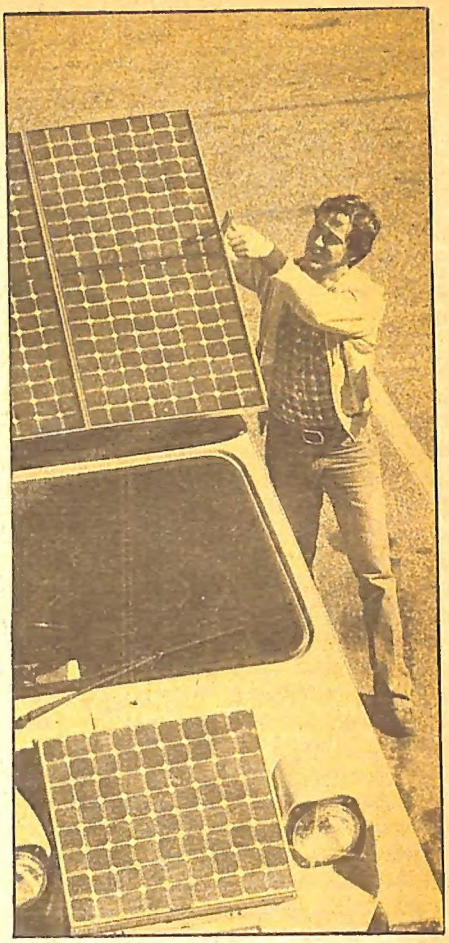

Arabanın sürücüsü güneş panosunu düzenliyor. 9.000 dolara satılan bu arabanın güneş panoları 5.000 dolar değerindedir. Bu arabalardaki harcama bir mil'de 25 sent'e gelmektedir.

Bu elektrikli arabalar üstelik güneş panolarıyla da güçlendirilmişlerdir. Böylece güneş enerjisinden de yararlanılmaktadır. Arabaların bataryaları 6 ile 9 saat arasında yeniden doldurulabilmektedir. Güneş panoları yardımıyla da bataryalar 8 saat sonunda dolabilecek ve araba çok daha uzun yol alabilecektir.

NASRETTİN HOCA

Şenol Kirpikçioğlu

BİR OKKA KINA

MÜMTAZ ZEKİ TAŞKIN

Şerife Teyzem "Oğlanım" dediği Hasan'ını, yeni sefer için sabahın köründe uyandırırken en tatlı sözcüklerini sıraladı :

— Oğlanım, oğlanım! Kaçar o Halil olacak oğlanım.. Gün söktü, limandaki balıklar bilem uyandı. Hasanım kalk.

Denizciydi Hasan. Ee, zaten adalı olup da denizci olmayan var mıydı? Ada halkının karnını deniz ve onun balıkları doyuruyordu. Tanrı ada halkının rızkını balığa bağlamıştı.

Hasan, anasının bir tüy hafifliğindeki okşayışlarını duyuyor, biraz da kendini naza çekerek, bir sağa bir sola dönüyordu. Şerife Teyze'min "Hasan"ından başka kimsesi yoktu. Kocasını, Hasan'ın babasını Adalar Denizi yutmuştu. Bir sabah, tekrar döneceğini, sıcak yuvasına kavuşacağını sanarak, ne karısıyla helallaşmış ne de yağız oğlancağızı "Hasan"ını öpmüştü. Gidiş o gidiş.. Günler sonra gelen haberde, teknelerinin Limni Adası açıklarında fırtınaya tutularak battığını ve tüm tayfasının boğulduğunu öğrendi. Şerife Teyzem o günden sonra yeldeğirmenlerinin bulunduğu tepeyi kendisine mesken edindi. Sabahın alacasında yeldeğirmenlerinin mitolojik kuşlar misali havalanıp dönen yelkenli kanatlarının altında oturur, Midilli ve Limni adaları yönünden gelecek kocasının yelkenlisini bekler. Gözü bakar görmez, kulağı duyar işitmez, kuzuları devire devire yuvarlanan dalgalı enginlere bakarak.. Bir gün.. On gün.. Bir ay.. Böyle..

Aradan yıllar geçmesine karşın Şerife Teyzem'in kocasını bekleyişi bitmedi. Ancak o tatlı, kınalı saçlı teyzemin adadaki adı "karıştı" ya çıktı. Yani perilere karıştı demek isterlerdi adalılar. Çünkü Şerife Teyzem bir sabah fırına götürdüğü böreğin yufka katlarının arasına peynir yerine tozşeker doldurmuştu ve önüne gelene :

— Ayol duydunuz mu, bizimki dün akşam çıkageldi, bana şekerli börek yap dedi, diye anlatmaya başlayınca, gerçek sanıp sevinenler, hatta onu görmek için eve gelmeye kalkışanlar bile oldu. Oysa, kısa sürede anlaşıldı ki ne kocası Sadık Reis dönmüştü seferden, ne bir şey..

Artık Şerife Teyzem, tüm sevgisini bir tanecik "Hasan"ına vermişti. Onu günlerce baba mesleği olan "denizcilikten" caydırmaya çalıştı. Buna hem Hasan razı olmadı, hem de denizi terslemek, bir gün aç kalmakla sonuçlana bilirdi. Hasan'ın öğrenimi ilkmektep bile değildi. Adadaki okulun üçüncü sınıfına kadar okumuş, sonra gönlü limandaki teknelere kaymıştı. Bir tekne gördü mü içi cızz eder, yüreği pır pır diye can kafesinde çırpınır, dururdu.

— Bubam gibi olacam, bubam gibi olacam.. diye sayıklıyordu adeta.. Babası gibi olmaya and içmişti, yani bir denizci olmayı, hem de iyi bir denizci olmayı düşlüyordu.

Şerife Teyzem benim de akrabamdı. Anneannemin kız kardeşiydi. Kınalı saçları ve ablak beyaz yüzüyle gökten yeryüzüne inmiş bir mitoloji kızına benzerdi. Tombul tombul parmaklı elleri, "güzel yemek yapanın elleri güzel olur" deyiminden daha öteye bir anlam taşırdı benim için. Güzel, has bir huyun sahibi olduğunu kanıtlardı o eller.. Çünkü "huyu güzel olanın elleri de güzel olurmuş" hikmetine inananlardanım.

Şerife Teyzem Hasan'ını hâlâ uyandıramamıştı :

— Hasanım!.. Hasanım! Oğlanım!.. Halil bu, çeker gider o soysuz herif, bilirsin huyunu. Başkasını alır yerine.

Hasan, anasının sözlerini uyku ile uyanıklık arasında duyuyor ama kendini uyku ağlarından kurtaramıyordu.

Sonunda uyandı. Kınalı saçlı anacığı ona masal kızları gibi gülüyordu.

— Kalk Hasanım!.. Kalk oğlanım!..

Hasan dapduru yatakta doğruldu. Güneş doğmak üzereydi. Limanı gören penceresinden bakındı. "Nimet-i Bahri" yelkenlisiyle bir Limni seferi yapacaktı. Yıl 1920'ler. Oraya, Kale'den yüklediği testileri götürecek, elden çıkarırsa, karşılığında bulabildiğini adaya getirip satacaktı.

Mevsimlerden sonbahardı. Geleneksel fırtınalar başlamak üzereydi. Odunluk İskelesi açıklarında dalgalar, varlıklı bir koyun tüccarının sürüsü gibi birbi-

Resim : Saadet Ayral

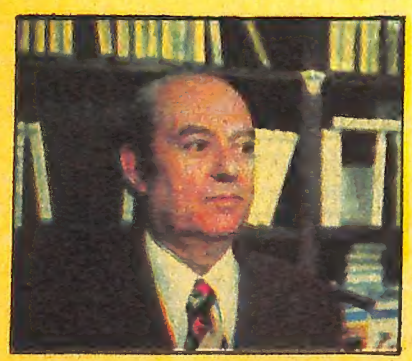

Mümtaz Zeki TAŞKIN

Günümüz şair ve yazarlarından olan Mümtaz Zeki Taşkın, 1915'de Bayramiç de doğmuştur. 1937'den beri çocuk edebiyatıyla uğraşan yazar, Çocuk Tiyatrosu yapıtları alanında kırılması güç bir rekorun sahibidir. Devlet Tiyatrosu'yla Şehir Tiyatrolarında sahnelenen (13) oyun yazmıştır. Bunların adları şöyledir : (Mavi Boncuk - 1937), (Uçman Yalçın - 1938), (Efe Ali - 1939), (Nar Tanesi -1945), (Altın Bilezik - 1947), (Karaböcek - 1938), (Yıldız Ece - 1949), (Adını Çocuklar Koysun - 1952), (Altın Kuş - 1954), (Oyuncakçı Dede - 1955), (Yoklar Dağındaki Nar - 1960) ve amatör sahnelerde oynanmış (Türk'ün Altın Masalı). İki şiir kitabı vardır : (Allo Allo - 1934) ve (Varyete - 1949), Milliyet Yayınları Çocuk Dizisi'nde 7 kitabı yayınlanmıştır : (Ülkü Öğretmen), (Balık Çocuk), (Çitlembik Kız), (Beş Çocuk Kayıp), (Ördek Ömer), (Kahramanlık Hikâyeleri) ve (Uykucu Mahmut). Şimdi, çocuklar için öykü, radyo ve tiyatro oyunları yazmaktadır.

ri peşisıra devrile devrile yuvarlanıyor, büyük fırtınaların öncülüğünü yapıyordu.

Şerife Teyzem, sabaha dek uyumadı o gece. Hasan'ının her seferinde böyle olurdu. Türlü türlü düşünce ağları içinde, uykusu bir örümcek telaşıyla oradan oraya atlamış ama uyku örümceğine teslim olmamıştı.

Teyzem oğlunu karşısına aldı :

— Hasanım, dedi. Kurban yaklaşıyo. Buban da bu bayram gelecek. Gittiğin yerlerden bana bir okka kına getir. E mi oğlanım?

Hasan, anasının babası üzerine söylediği söze için için gülerken :

— Olur anam, dedi. Sana bi okka kına, Hanife Teyzeme sakız, Hayriye Teyzeme çorap..

Hasan, tüm akrabalarını ve hediyelerini sayarken Şerife Teyzemin kafası hep bi okka kınadaydı. Kurban bayramı için saçına kına yakınacak, ellerinin parmaklarıyla, ayak parmaklarını kınalayacaktı. Kına, adada çok kullanılırdı. Hele Geyikli'de daha çok. Geyikli, analarının köyüydü, karşıda Ezine yolu üzerindeydi.

Hasan, üstünkörü yaptığı kahvaltıdan sonra çıkınını aldı. Sözlüsü Fatma için de bi şeyler almayı düşlüyordu.

— Fatma kıza ayıdıverme ama, ona da Limni'den fistanlık getirecem anam, dedi.

— Sen benim kınamı hatırından çıkarma da oğlanım, diye kestirdi Şerife Teyzem, kime ne getirirsen getir. Bu bayram buban gelecek, saçıma kına tutunacağım.

Hasan anasının elini öptü. Çıkınını koltuk altına biyavuz yerleştirince yokuştan aşağı koştu, gitti. Evlerinin önünden aşağıya uzanan yolda zaten yürümek olanaksızdı, çok yokuş olduğu için ancak koşulabilirdi.

Şerife Teyzemin göz pınarlarında sıcak yaşlar birikmişti :

— Niyazi-i Mısrı Hazretlerine emanet ettim seni, diye mırıldandı. Selamlarımı götür o büyük adama.

Büyük bir tasavvuf şairi olan ve Limni'de türbesi bulunan Niyazi-i Mısri 'ye büyük sevgisi ve itikadı vardı. O her şeyi yoluna koyardı. Ada'nın evliyası Aburga Ahmet Dede de gücenmesin ama Mısri'nin gücü yadsınamaz. Bir gidişinde türbesindeki topraktan, suya karıştırmışlardı da şifa bulsun diye tortulu suyu içirmişlerdi ona. O zamandan beri bu evliyaya karşı büyük saygı ve bağlılığı vardı.

Hasan'ını korurdu o.

~

"Nimet-i Bahri" yelkenlisi, dümenini kırıp Midilli'ye baş verirken Şerife Teyzem, yeldeğirmenlerinin kanatları altında, yaşlı gözlerle oğlanı "Hasan"ını, mendil sallayarak uğurluyordu.

Hasan gittikten bir hafta sonra fırtınalar başladı. Aralık ayının son günleriydi. Denizler, zengin ağaların koyun sürüleriyle doluştu. Fırtınalı yağmurların sabahlara kadar estiği ve açık bırakılmış pencere kanatlarını paraladığı gecelerin sabahında Şerife Teyzem :

— Oğlanım gelmiş, diye limana koştu.

Oysa, "Nimet-i Bahri" teknesini boşuna aradı gözleri.

— Hem oğlanım, hem Sadık Reis kocam gelmiş, diye kahkahalar atmaya başlayınca güçlükle evine götürdüler onu. Durmadan gülüyor ve :

— Bi okka kınamı getirdi Hasan'ım. Bayrama yakınacağım, diye hıçkırıyordu.

Ne günler, ne de aylar sonra, ne "Nimet-i Bahri" döndü, ne de tayfası Hasan..

~

Şerife Teyzem o günlerden sonra yeldeğirmenlerinin yelkenli kanatlarını mitoloji kuşları misali döndürdüğü rüzgârlı tepede, Limni yönünden gelecek "Nimet-i Bahri" teknesini, oğlanı Hasan'ı ve bi okka kınasını bekler durur. Oysa "Nimet-i Bahri" teknesinin parçaları iki ay sonra karaya vurdu. Yelkenli parçalanmış, tüm tayfaları boğulmuştu.

Şerife Teyzem zaman zaman kına yakınır ve limana inerek :

— Hasan'ım, oğlanım, kınamı getirdi. Başıma, ellerime, ayaklarıma yakındım. İnanmazsanız bakın, işte işte diye ellerini gösterir ve acı acı kahkahalar atar.

Resim : Saadet Ayral

GÜNEŞ, GÜNEŞ!

Bugün çok tütün dizdim avuçlarım kanıyor
Bir de sen tepeme dikilme güneş baba!
Büyüksün, güçlüsün anladık ama,
Bu kadar da tepeden bakılmaz ki adama.

Dilim damağım kurudu, gömleğim yamyaş
Senin bütün kızgınlığın üstünde gene
Böylesine büyüklenme, ayıp arkadaş
Ara sıra bulutlara giriversene.

Başın göğe mi erecek beni çarparsan?
Güneş, güneş, bak kafamı kızdırıyorsun.
Sana ne mi yaparım, gözlerimi kaparım
Güneş, güneş! tutulursun kapanınca göz kapaklarım

SEVGİ SANLI

ORHAN KEMAL

Kırmızı Kubbeler

RESİMLEYEN: MUSTAFA DELİOĞLU

O YILLARDA BEŞ YAŞIMDA OLDUĞUMU SÖYLÜYORLAR. TAHTA SAÇAKLARI DANTELALAR GİBİ İŞLİ KIRMIZI KİREMİTLİ KOCAMAN KONAK HANGİ ŞEHRİN KIYI MAHALLESİNDEYDİ? BİLMİYORUM.

BABAM KİMDİ? NECİYDİ? KALIN, KIPKIRMIZI BOYNUNA GÖMÜLMÜŞ...

... KEMİK KADAR SERT KOLALI YAKASI, UCU GÜMÜŞ ZARİF BASTONU, YÜRÜRKEN ZIIT ZIIT ZIIT EDEN, YAZ KIŞ DAİMA BOYALI İSKARPİNLERİYLE HER SABAH AYNI SAATTE EVDEN ÇIKIP NEREYE GİDER, ÖĞLEYİN NEREDEN HEP AYNI SAATTE EVE YEMEĞE GELİRDİ...

... BOĞULA BOĞULA ÖKSÜRDÜĞÜ, NİÇİN DE GAYETİYİ BİLDİĞİ HALDE NE SİGARA İÇMEKTE İNAT EDERDİ

BUNUN NEDENİ İÇİN HA BİRE

BABAANNEM, HALALARIM, ANNEM NEDEN BİTMEZ TÜKENMEZ KAVGALARLA BİRBİRLERİNİ YERLERDİ DE, BUNU ÖFKELİ BABAMA DUYURMAMAĞA ÇALIŞIRLARDI?

DUYSA NE OLURDU? BABAM EVDEYKEN KUZU KUZU GEÇİNDİKLERİNE, HİÇ SIZINTI ÇIKARMADIKLARINA GÖRE, O GİDİNCE NİÇİN YENİDEN BAYRAKLARI AÇARLARDI?

BUNU DA BİLMİYORUM. BİLDİĞİM ELMAS ABLAYDI. KULAKLARINDA KIRMIZI TAŞLI KÜPELERİYLE, ELMAS ABLA BENİM HER ŞEYİMDİ. DÜNYADA HERKESTEN GÜZELDİ. İRİ, KAPKARA KAPKARA GÖZLERİYLE. DÜNYADA HİÇ KİMSE ELMAS ABLA KADAR GÜZEL İP ATLAYAMAZ, SAKLAMBAÇ OYNAYAMAZDI. EVE KİMBİLİR NEYİN ÖFKESİYLE GELEN BABAM, DIŞARDA ALAMADIĞI HINCINI BENDEN ALMAK İSTERCESİNE BENİ DÖVDÜĞÜ ZAMAN NE ANNEM, NE BABAANNEM, NE DE HALALARIMIN OKŞAMASI... İLLE DE ELMAS ABLANIN TAVAN ARASINA DAKİ YATAĞI ÜZERİNE YAN YANA OTURDUĞUMUZ ZAMAN, YA DA BENİ KOLLARI ARASINA ALIP...

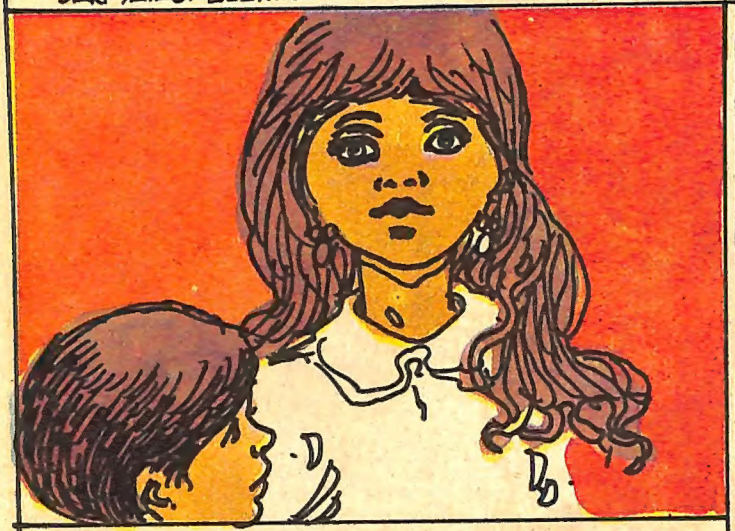

GECELERİ BABAMLA ANNEMİN KOYUN KOYUNA YATTIKLARI ODANIN BİR KÖŞESİNDEKİ KARYOLADA HEP ONU DÜŞÜNÜRDÜM. TAVAN ARASINDAKİ KOCAMAN FARELERİN ÇEVRESİNDE DOLAŞTIĞINI SIK SIK TEKRARLARDI. İÇİM, BU FARELERDEN BİRİNİN BİR GECE BELKİ DE BURNUNU KEMİRMESİNDEN KORKAR, GECENİN ÇOK İLERİ SAATLERİNE KADAR YORGANIMIN ALTINDA SESSİZCE AĞLARDIM...

... BUNU BİR GÜN KENDİSİNE AÇTIĞIMDA BENİ GÜÇLÜ KOLLARININ ARASINA ÇILGIN GİBİ ALMIŞ, SERT GÖĞSÜNDE SIKMIŞ SIKMIŞ, SONRA DA...

BABAANNEMDEN PEK YILDIĞINI BİLİYORDUM. BABAANNEMİN HER SÖZÜNÜN BAŞI : «KIZ, GÖZÜ ÇIKASICA» DİYE BAŞLARDI. MUTFAĞA, KİLERE, MERDİVEN ALTINDAKİ ÇAMAŞİRLIĞIN KÖŞESİNE KISTIRIP KISTIRIP ETİNİ BÜKTÜĞÜNÜ, BÜKTÜĞÜ YERİ DE MORARTTIĞINI ELMAS ABLA KAÇ SEFER ANLATMIŞ, AĞLAMIŞTI. ONA DEĞİL HAKARET EDİP ETİNİ BÜKERKEN, YAN BAKAN, ACI SÖYLEYEN HERKESTEN NEFRET EDİYORDUM. BİRİNDE :

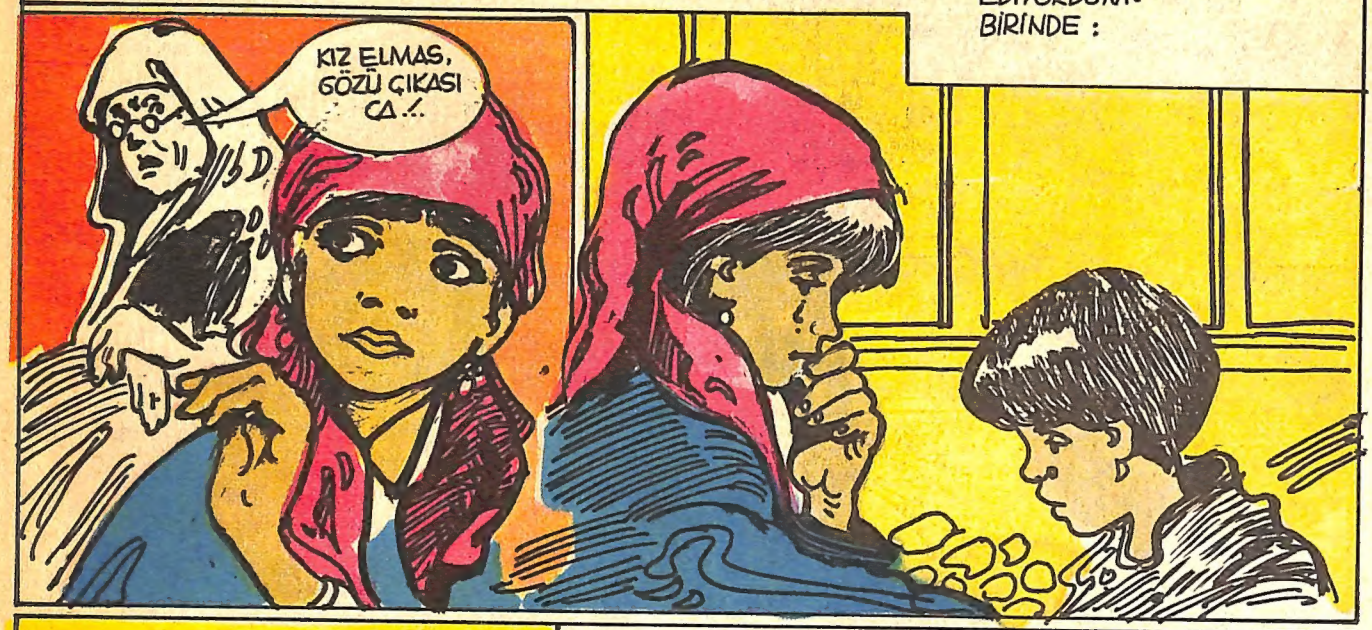

İRİ SİYAH GÖZLERİNİN ALABİLDİĞİNE AÇILDIĞINI, BİR ANDA KORKUNÇ BİR MANZARA KARŞISINDA DEHŞETE DÜŞTÜĞÜNÜ GÖRDÜM. KORKU İÇİNDE BAKIYORDU BANA...

EL ELE TUTUŞUP KAÇABİLİRDİK. ÖNÜMÜZE ÇIKAN ORMANIN KALIN BEDENLİ AĞAÇLARI ARASINDAN HIZLA UZAKLAŞIR, DAHA ÖTELERDEKİ DENİZ KIYISINA İNEBİLİRDİK. DENİZ KIYISINDAYSA YIĞINLA SANDAL, DENİZ MOTORU, HATTA ZAMAN ZAMAN UMANA DA DEMİRLEYEN ÜÇ BACALI VAPURLAR VARDI. HEP EL ELE, GİRERDİK BU VAPURLARDAN BİRİNE; SAKLANIRDIK. VAPUR BİZİ UZAKLARA GÖTÜRÜRDÜ.

O ZAMAN ELMAS ABLA BENİM ANNEM OLSUNDU İSTERSE. İSTERSE BANA HER ZAMAN «YAVRUM» DESİN. «YAVRUCUĞUM» DESİNDİ.
İYİ AMA, YA ANNEN?
BANA NE ANNEMDEN?
BENDEN SONRA SENİ EN ÇOK O SEVMİYOR MU?
SEN GİDİNCE AĞLARSA YA?
BENSİZ KAÇIP GİDİNCE SEN AĞLAMAZ MISIN?
BABAANNEM TUTTURMUŞTU...
BU KÖR OLASICA KIZ BAKKALIN, MANAVIN, ZEBZECİNİN ÇIRAKLARIYLA KONUŞUYOR. BUNUN SAÇLARINI DİBİNDEN KESİP CASCAVLAK ETMEDEN OLMAYACAK. ONU CASCAVLAK EDİP OĞLANA DÖNDÜREYİM DE HİÇ KİMSE YÜZÜNE BAKMASIN!
BABAANNEMDEN BÜTÜN MAHALLE KORKARDI. BİR ŞEYİ YAPMAYA KARAR VERDİ Mİ, DÜNYA DÜNYAYA GEÇSE SÖZÜNDEN CAYMAZ. NUH DER, PEYGAMBER DEMEZDİ...
DURUMU ELMAS ABLAYA ANLATTIĞIM ZAMAN AKLI GİDEREK KARA GÖZLERİ KOCAMANLAŞTI...
SAHİ Mİ SÖYLÜYORSUN?
ALLAHTAN KORKMAZ, AH ALLAHTAN KORKMAZ. CANIM SAÇLARIMI NASIL DA KESECEK ELLERİ TİTREMEDEN.

BİRDEN DOĞRULDU. YÜZÜ KORKUNÇLAŞTI. ÇAMAŞIRLIĞIN ALACA KARANLIĞINDA DEĞİŞMEYEN BİR NOKTAYA UZUN UZUN, ISRARLI ISRARLI BAKTI. SONRA İÇİNİ ÇEKTİ...

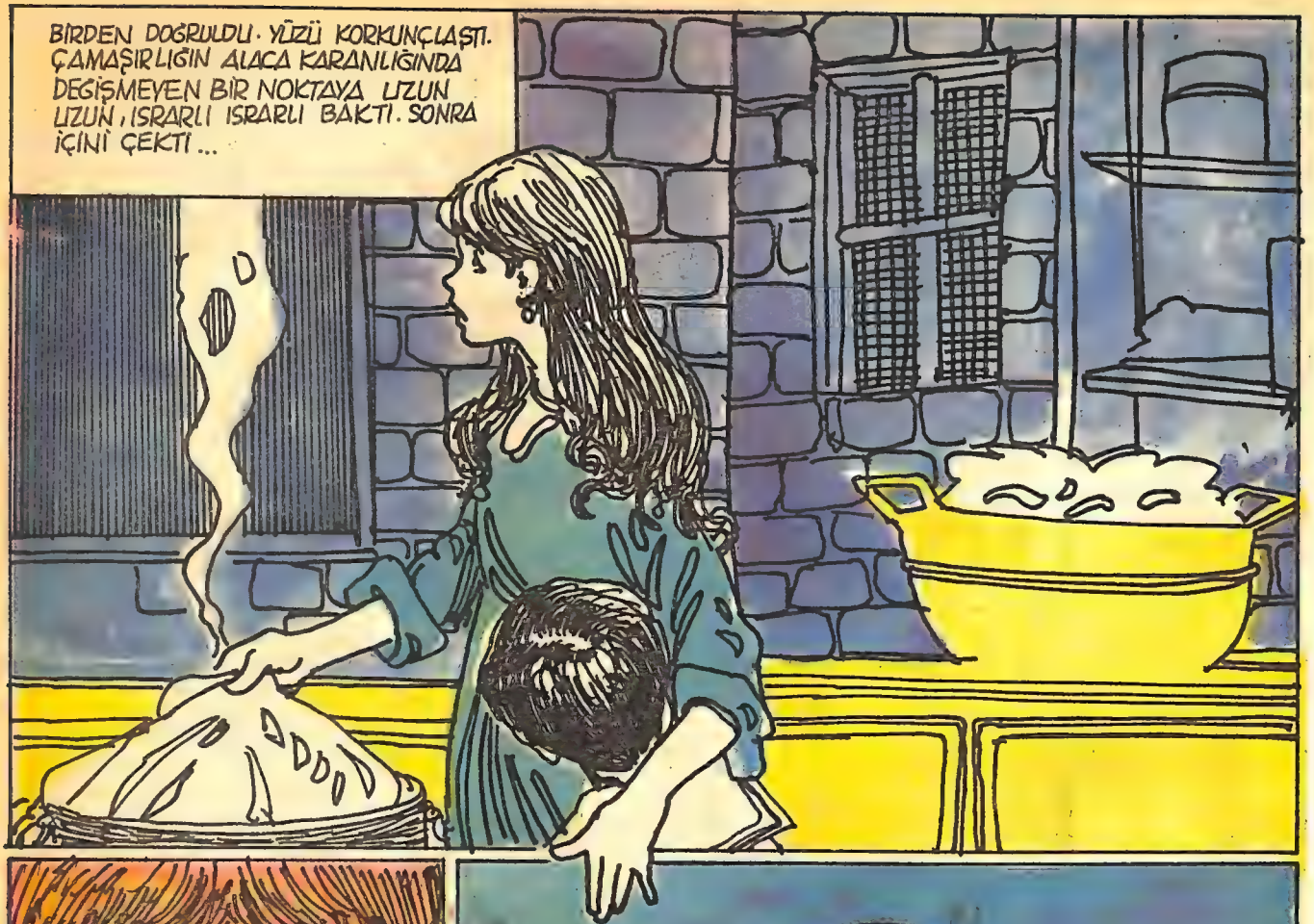

DAHA SONRA DA BENİ KOLLARININ ARASINA ALARAK GÖĞSÜ ÜZERİNDE SIKTI. BENİ HER ZAMAN SIKARDI BÖYLE. AMA BU SEFERKİ SIKIŞI BİR ŞEYLER SEZDİRMİYOR DEĞİLDİ. NE OLURSA OLSUN...

...ONUN KOLLARI ARASINDA SIKILMAKTAN MUTLUYDUM.

BİR ARA KULAKLARINDAN ÇIKARDIĞI KIRMIZI KÜPELERİNİ BANA UZATTI. NEDENİNİ SORDUM. SAKLAMALIYMIŞIM. BUNLAR ONU BANA HATIRLATIRMIŞ!

ONLARI HİÇ KİMSENİN BULAMAYACAĞI BİR YERE SAKLADIM.

BABAANNEM, ELMAS ABLANIN SAÇLARININ KÖKTEN KESİLMESİ İÇİN O GECE BABAMI DA KANDIRMIŞTI. ERTESİ GÜN SAÇLARI KESİLECEK, OĞLANA DÖNDÜRÜLECEKTİ.

KIZ ELMAS GÖZLERİNİN IŞIĞI SÖNESİCE NEREDESİN.

TAVAN ARASININ MERDİVENİNİ BİR SOLUKTA ÇIKTIM. ELMAS ABLA YATAĞINDA YOKTU. HATTA YATAĞI HİÇ BOZULMAMIŞTI.

O GÜNDEN SONRA ELMAS ABLADAN HABER ALAMADIK. ZAMAN ZAMAN AKLIMDAN KALIN GÖVDELİ YÜKSEK AĞAÇLARIN ORMANI, ORMANLARDA ULUYAN KURT SÜRÜLERİ, ARADA BİR DE LİMANA DEMİRLEYEN ÜÇ BACALI KOCAMAN VAPURLAR GELİR.

AMA KIRMIZI KÜPELERİNİ İÇİMDE HÂLÂ SAKLARIM.

"SON"

Mini ansiklopedi

B 1 VİTAMİNİNİN YARARLARI

B 1 vitamini özellikle "beriberi" hastalığına karşı ve aynı zamanda nevrit, polinevrit, romatizma, yüz nevraljisi, siyatik, lumbago hastalıklarında kullanılır. B 1 vitamini, yorgunluğu önlemek için çok uygundur. Pirinç, bira mayası, buğday, çavdar, soya, mısır, ceviz, meyve, et gibi maddelerden elde edilen B 1 vitamini sindirimi kolaylaştırır, sinirlerde bir yatışma sağlar. İnsanın günde 1,5 - 3 mg oranında B 1 vitaminine gereksinimi vardır. Özellikle kötü beslenme ve alkol organizmada yıkıntı yaptığı zaman bu duruma çok dikkat etmeli ve B 1 vitaminine başvurmalıdır. Bir doktor denetimi altında olmak koşuluyla...

KAFES KUŞLARI NASIL BAKILIR?

Kuşlar tütünden hiç hoşlanmazlar. Sözümüz çocuklar için değil ama, büyükler sigara içerlerken kuşların yanına yaklaşmamalıdır, çünkü kuş kuluçkaya oturmaz ya da yavrularını bırakıp gider. Güvercin ve kumru yetiştirmek çok kolaydır. Bu kuşlara yem, su, kum ve arasıra da salata vermek yeter. Anne oldukları zaman parçalara bölünmüş katı yumurta yemeleri gerekir. Kuşlar oyundan hoşlanırlar. Su hokkasının suyu her gün değiştirilmelidir. Yem kabına konulan yemin dışında kafesin dibindeki fosfatlı kuma da azıcık yem serpiştirilmelidir. Kuşlar gagalarıyla bunları kumların arasından almaya çalışarak eğlenirler.

FİLMLERDE DUBLÖRLER

Filmlerde bazı sahneler çok tehlikeli durumlar ortaya çıkarabilir. Böyle sahnelerde, çoğunlukla yıldız oyuncular rol almazlar. Bu yüzden onların yerine, onlara benzeyen ve dublör denilen kişiler bu tehlikeli sahneleri çevirirler. Örneğin hareket halindeki trenden ya da yüksek bir köprüden atlarlar. Bunlar gözüpek, işlerinin ustası kişilerdir. Yine de, zaman zaman yara bere almadan işlerini bitiremezler.

Hurdadan sığ kayalık

Florida'daki West Palm Beach sahilinde denizin dibinde batık bir gemi var. Burada toplanan binlerce çeşitli balık,yuvaları olarak benimsemişler batık gemiyi. Bu da yapay bir sığ kayalığı oluşturmuş. Balıklar çok mutlu, çünkü burada diledikleri gibi yüzüp yaşıyorlar.

Özellikle 25 yıl önce başlatılan bir uygulamayla Amerika Birleşik Devletleri'ndeki sahil kesimlerine otomobil lastikleri ve akla gelebilen her tür eşya atılarak yapay sığ kayalıklar oluşturuluyor. Amaç : balık türlerini üretmek, geliştirmek.

SON yıllarda bütün dünyada ekoloji yani "çevrebilim" en çok sözü geçen konular arasında yer alıyor. Çevre kirlenmesi de, bilindiği gibi, bu bilim dalıyla doğrudan ilgilidir. Karalarda, havalarda olduğu gibi denizlerde de çevre kirlenmesinin önlenmesi için birçok uyarılar yapılıyor, çalışmalar yürütülüyor.

Oysa, Amerika Birleşik Devletlerinin kıyılarında çok şaşırtıcı bir olayla karşılaşıyoruz. Bu kıyılara 25 yıldır eski otomobil lastikleri atılmaktadır.

Yalnız lastik mi? Ne gezer! Akla gelebilecek bütün hurdalar da bu kıyılara atılıyor. Bir de batık tekneler var. Bunları çıkarmak için de hiçbir para harcanmıyor.

Peki ama, resmi makamlar bütün bunlara neden ses çıkarmıyorlar, çevrebilim adına neden önlemler almıyorlar, diye bir soru aklınıza takılabilir. Bunun yanıtı çok basit : Amerikan resmi makamları belirli bir amaca yönelik bu uygulamayı olumlu karşılıyorlar da ondan...

Amaç şu : eski lastiklerden, hurda demirlerden, batık teknelerden, akla gelebilecek her tür hurdadan kıyılarda yapay, sığ kayalıklar oluşturmak... Böylece tıpkı doğal mercan kayalıklarında olduğu gibi çok sayıda ve tür bakımından zengin balıklar üretmek, yetiştirmek, çoğaltmak ve gerektiğinde bunlardan alabildiğine yararlanmak.

Bu yöntem yeni bir buluş değil. Japonlar 200 yıl önce bu yöntemi kullanmışlar. Şimdi Amerika'da hız kazanan bu uygulama çok verimli sonuçlar doğurmuş ve bu yapay yöntemle 300 den çok sığ kayalık oluşturulmuştur.

Yapay, sığ kayalıklar öyle ilginç ki, buraları balıkçıların, balık-adamların cenneti olmuş. İspanyol uskumrusu diye bilinen balıktan tutun da lüfer benzeri mavi-balıklara, cak balıklarına, benito diye adlandırılan balıklara kadar çok sayıda balık türüne buralarda rastlanabiliniyor... Bunlardan başka o bölgelerde "barrakuda" diye bilinen ve çok yenilen balık türü de özellikle balık avcılarını buralara çekmekte...

Fotoğrafta, Amerika'daki Ulusal Balıkçılık Örgütü'nün şefi Richard Stone ile aynı örgütün denizcilik biyolojisi bilgini Peter Parker yapay yöntemlerle oluşturulan sığ kayalığında bir yandan balık türlerini incelerken bir yandan da sayımını yapıyorlar...

yapıyorlar

Bu sahile de yüzlerce eski otomobil lastiği, lavabolar, klozetler, insanların kullanıp eskittikleri daha bir sürü eşya atılmış. Domuzbalığı diye bilinen balıklar da burasını yuva belleyip yerleşmişler artık...

Florida'da West Palm Beach denilen yerde oluşturulan yapay sığ kayalığında çok sayıda yengeç, istiridye de bulunuyor. Balık endüstrisi bu sayede Amerika'da şimdi çok daha büyük boyutlara ulaşmaktadır...

DENEKTAŞI Bunları biliyor musunuz?

1. Anadolu Beyliklerinden biri de Aydınoğulları idi. Bu Beylik, Anadolu Selçuklu İmparatorluğu'nun yıkıldığı sıralarda Batıya doğru gelişen Türk fetihleri sonucu oluşmuştu. Kaçıncı yüzyılda?
2. Vücudun mikroplara karşı koymak üzere, herhangi bir yerine fazla kan gitmesi, bu yüzden de orada şişkinlik, kızartı, ısı ve ağrı olmasına "iltihap" denir. Ama şimdi bu eski sözcüğün yerine Türkçe bir sözcük kullanıyoruz. Nedir?
3. 1898 - 1937 arasında yaşamış bir Amerikan bestecisidir. Hem klasik hem de caz müziği alanında tanınmıştır. "Pariste Bir Amerikalı" ve "Porgy ve Bess" unutulmaz yapıtları arasındadır. Kimdir bu besteci?
4. Dünya kahve gereksiniminin yarısından çoğunu bu ülke sağlar. Dış satım maddelerinin de başında kahvenin geldiği bu ülke hangisidir ve hangi kıtadadır?
5. Tanrı ile peygamberlerin arasında elçilik eden, Tanrı'nın buyruk ve vahiylerini bildiren meleğin adı nedir?
6. Üçüncü Haçlı Seferleri Orduları Kudüs'e girmeye çalışıyorlardı. Ama büyük bir komutan tarafından yenilgiye uğratılıp barış yaptılar ve geri döndüler. 22 yıl saltanat süren bu büyük komutan kimdir?
7. Perdeayaklılardan Okyanusya kıyılarında ya da kıyılara yakın yerlerde yaşayan bir kuştur. Deniz kuşlarının en büyüğüdür. Boyu bir metre otuz santim kadardır. Kanatlarını açtığında genişliği bir ucundan öteki ucuna dört metreyi bulur. Bu kuşun adı nedir?
8. Türk müziğinde kullanılan ve usul tutmaya yarayan bir alettir. Dibi delinmiş bir çömleğin üzerine deri geçirilerek yapılır, diz üstünde yanlamasına yerleştirilip parmaklarla vurularak çalınır. Hangi çalgıdan söz ettik?
9. Evrim kuramıyla tanınmış bir İngiliz biyoloji bilginidir. Ünlü evrim kuramını "Doğal Ayıklanma Yolu ile Türlerin Doğuşu" adlı yapıtında oluşturan ve açıklayan bu bilginin adı nedir?
10. Eski buzul vadilerinin deniz altında kalmasıyla oluşan dar ve uzun körfezlere ne ad verilir?
11. Büyük Türk denizcisi Barbaros Hayrettin'in gerçek adı nedir?
12. Madagaskar ve Seylan adaları dünyanın en büyük adaları arasında yer alırlar. Bu adaların hangi okyanusta olduğunu biliyor musunuz?

13. 1860 - 1904 yılları arasında yaşamış ünlü bir Rus öykücüsü ve oyun yazarıdır. "Vanya Dayı" ve "Vişne Bahçesi" gibi oyunlarının bir çok kez sahnelerimizde de başarıyla oynandığı bu yazarın adını anımsadınız mı?
14. Sarıdır safran gibi/Okunur Kuran gibi/Elden ele dolaşır/Mısır'a sultan gibi. Bu dizeler bir manzume midir? Şiir midir? Yoksa başka bir tür müdür? Nedir?
15. 1924'de ölen, 1923'de "Türkçülüğün Esasları" adlı yapıtıyla Türkçülüğe kuramsal bir yöntem getiren büyük sosyolog ve yazarımızın adını biliyor musunuz?

Yanıtlar 31. sayfada

1980
İŞ BANKASI
yeni yılınızı
mutluluk içinde
geçirmenizi
diler

HALİDE EDİP ADIVAR

SİNEKLİ BAKKAL

1 YAZAR YAPIT

YAZAR

Halide Edip Adıvar 1884'de Istanbul'da doğdu. Amerikan Kız Koleji'ni bitirdi. 1919'da eşiyle birlikte Anadolu'ya kaçarak Kurtuluş Savaşı'na katıldı. Cumhuriyetin ilanından sonra gene eşiyle birlikte Avrupa'ya gitti. 1928'de Amerika'ya çağrıldı, üniversitelerde Ortadoğu ile ilgili konferanslar verdi. Bir yıl kadar Columbia Üniversitesi'nde konuk profesör olarak çalıştı.

Halide Edip, 1939'da eşiyle birlikte yurda döndükten sonra 1940'da İstanbul Edebiyat Fakültesi'ne İngiliz Edebiyatı Profesörü oldu. 1950'de Demokrat Parti listesinden İzmir milletvekili seçildi. 1942 yılında "Sinekli Bakkal" romanı ile CHP Roman Mükâfaatı'nı kazanan Halide Edip, 9 Ocak 1964'de öldü.

1911'de "Harap Mabetler", 1922'de "Dağa Çıkan Kurt" adlı öykü kitapları yayımlanan Halide Edip, daha sonra şu romanları yazmıştır: Ateşten Gömlek (1922), Kalp Ağrısı (1924), Vurun Kahpeye (1926), Zeyno'nun Oğlu (1928), Sinekli Bakkal (1936), Yolpalas Cinayeti (1937), Tatarcık (1939), Sonsuz Panayır (1946), Döner Ayna (1954), Akile Hanım Sokağı (1958), Hayat Parçaları (1963).

YAPIT

Abdülhamit dönemindeyiz. Istanbul'un arka semtlerinden Sinekli Bakkal imamı ile kızı Emine arasında Kız Tevfik adındaki genç yüzünden anlaşmazlık çıkar. Emine, Kız Tevfik'le evlenince babası onu reddeder. Belirli bir işi olmayan Tevfik fırsat buldukça Karagöz oynatmaktadır. Kocasının bu durumunu beğenmeyen Emine ona bir bakkal dükkânı açar. Sıkıntılı günler geçirirler. Sonunda anlaşamayarak ayrılırlar. Emine babasının evine döner. Orada bir kız çocuğu doğurur. Adını Rabia koyarlar.

Sesi güzel olan Rabia hafız olarak camilerde, konaklarda dolaşır. Ünü gittikçe yayılır. Kızdaki yeteneği gören Zaptiye Nazırı Selim Paşa musiki dersi alması için ona mevlevi dervişi Vehbi Dede ile İtalyan Peregrini'yi öğretmen olarak tutar. Rabia Peregrini'den çok hoşlanır.

Selim Paşa'nın oğlu Hilmi bey hürriyetçi bir gençtir. Fransız postanesinden kendisine yabancı dergi ve gazeteler gelir. Ama iş duyulur, postaneye gidemez olur. Hilmi bunun üzerine Kız Tevfik'i kadın giysileriyle postaneye gönderir. Tevfik ihbar üzerine yakalanır. Hilmi Bey'le Kız Tevfik Şam'a sürülürler. Yalnız kalan Rabia babasının dükkânını işletir. Din değiştiren Peregrini ile evlenir. Bir oğulları olur. Aradan birkaç yıl geçer. 1908'de Meşrutiyet ilan edilir. Sürgüne gönderilenler geri dönerler. Kız Tevfik de bunların arasındadır. İyice yaşlanmıştır. Torununa ve kızına kavuşmaktan son derece mutludur.

ERZURUM

COĞRAFİ DURUMU

Palandöken dağlarının eteklerinde Erzurum Ovası kenarında kurulmuş olan kentin yükseltisi 2.000 metreyi bulur. Kent, eski ve yeni olmak üzere iki bölümdür. Kars, Ağrı, Muş, Rize, Gümüşhane, Erzincan, Bingöl ve Artvin illeriyle çevrilidir. Akdağ, Kop, Gavurdağları, Palandöken, yöre dağlarının başlıcalarıdır.

Çoruh, Aras, Karasu nehirleri Erzurum topraklarından doğar. 8 km^2 lik alanı kaplayan Tortum Gölü de Erzurum'dadır. Erzurum, sert kara ikliminin etkisi altındadır. Kışlar uzun sürer, ısı sıfırın altında 30° ye kadar düşer. Başlıca geçim kaynağı tarım ve hayvancılıktır. Oltu ve Aşkale'de linyit yatakları bulunmaktadır.

Erzurum'daki Atatürk Üniversitesi büyük bir eğitim kuruluşudur.

Erzurum'un ünlü Saat Kulesi

TARİHÇE

Dadaşlar Diyarı, kahramanlıklar beldesi Erzurum çok eski yıllarda Hurri, Urartu ve Asur egemenliğine girmiş, değişik devirlerde çeşitli adlar almıştır. Karin-Karana-Kornoi -Kolhak-Kalikala ve Karantis bunlardan bir bölümüdür. M.S. 2. yüzyılda Erze kenti insanları, Selçuk kumandanlarından İbrahim İnal ve Kutulmuş'un yağmasına uğradılar. Kurtulabilenler, bugünkü Erzurum'un çevresine yerleştiler ve Erzen adını kullanmaya başladılar. Silvan yakınlarındaki Erzen'den ayırmak için Erzurum (Erzeninrum) adı ortaya çıktı.

Osmanlılar çağında önemli bir Serhat kalesi olan Erzurum, Kurtuluş Savaşımızın esaslarının hazırlanmasına tanık olmuştur. Coğrafi konumu ve ordu merkezi olması dolayısıyla Cumhuriyet döneminde de önemini korumaktadır.

BİR ERZURUM TÜRKÜSÜ

Erzurumun dadaşı,
Düğünde çeker başı.
Kızlar gelin gidiyor,
Anası döker yaşı.

TAMZARA

Tamzaradan gece geçtim
Karlı buzlu sular içtim
Haydi balam tamzara
Oyna balam bir tane

Tamzaranın bayırları
Güzel olur koyunları
Haydi balam tamzara
Oyna balam bir tane

GİDİN DEYİN O KARGAYA

Gidin deyin o kargaya
Konmasın bizim tarlaya
Ben geçsemde gönül geçmez
Elin aç yalvar mevlâya

ERZURUM'DAN BİR ATASÖZÜ

Gönülsüz köpek kurda gitmez.

ERZURUM KALESİ

Erzurum kalesi 1950 m. yüksekliğinde bir tepe üzerinde kurulmuştur. 17. yüzyılda 210 kulesi ile yapılan iç kale bugün esas olarak ortadadır. Erzurum Beylerbeyi bu kalenin içindeki sarayında otururdu. Kaleyi Romalılar yaptırmış, Bizanslılar ve Türkler birçok kereler onarmışlardır. Sultan Aziz devrinde kaleye Aziziye tabyaları yapılmıştır. Aziziye tabyaları 93 Savaşı'nda çok kahramanca bir savunmadan sonra Rusların eline geçmiştir. Bugün Aziziye tabyalarında Türk şehitlerinin anısına bir anıt dikilmiştir. Her yıl Nene Hatun burada yapılan törenlerle anılır.

ERZURUM KONGRESİ

23 Temmuz 1919'dan 7 Ağustos'a dek süren bu kongrede Kurtuluş Savaşımızın büyük adımlarından biri atılmıştır. Kongre Başkanı Mustafa Kemal, Osmanlı İmparatorluğu'ndan ayrılma ve kurtuluşu, işgale karşı direnmeyi, insan haklarına saygı, mahalli kuruluş derneklerinin birleştirilmesi gibi konularda önemli kararlar aldırmıştır. Bu kararlar, bir bildiri ile herkese açıklanmıştır.

Çifte Minare Camisi

Emir Saltuk Kümbeti

FOLKLOR

ir Dadaş oyunudur. Erzurum, Doğu Anadolu'nun özelliklerini oyunlarında da ır. Erzurum'da "bar" denilen oyunlar davul zurna ile oynanır. Dadaşlar külot l, sivri uçlu, yumurta topuk ayakkabılar, bellerde kuşak, mendil, ipek içlik gömelek ve altın köstekleri ile oynarlar. Kuşaklarının arasında bulunan bıçaklarını da arında kullanırlar. Barların önemlileri, Erzurum Barı, Hançer Barı, Aşırma Barı, ri Barı, Tamzara Barıdır.

AH

izyılda yaşamış bir halk ozanı-Erzurum'un Tamburacı köyünoğmuştur. Anadolu'nun pek ini dolaşan Erzurumlu Emrah, n Niksar'a yerleşmiş ve orada tür.

bir Türkçeyle söylediği koşı, şiirleri bugün halk türküsü ğine girmiştir. Erzurumlu Em- bir dörtlüğü :

n; Erzurum nedir?
İlimdir.
n, gider misin?
yolumdur.
n; Emrah nedir?
kulumdur.
n, satar mısın?
di yok yok!...

Televizyon

İNGİLTERE'NİN EN BÜYÜK ÖZEL KURULUŞU; THAMES TELEVİZYONUN ÇOCUK FİLMLERİ

Birkaç sayıdır, sizlere, yabancı ülkelerdeki televizyon istasyonlarının siz çocuklar ve gençler için ne tür programlar hazırladıklarını veriyoruz. Bu sayımızda, bir İngiliz televizyon yapımcısı olan Thames'in çocuklar için yaptığı değişik programlardan söz edeceğiz.

Thames, yaptığı dizileri, yaş gruplarına ayırmış.

1) Okul öncesi çocuklar için
   a) Karton filmler
   b) Kukla filmleri
   c) Eğlendirerek öğretici filmler
   d) Gülünç filmler

2) 8 - 15 yaş grubu için
   a) Tarihi müzikaller
   b) Müzik dizileri. Bunlar içinde pop müzik, opera, klasik ve caz müziği hem eğlendirici hem öğretici biçimde tanıtılıyor.
   c) Komedi dizileri.
   d) Macera dizileri
   e) Magpie Özel.
   f) Yaratıcı olmayı öğreten diziler.
   g) Komedi - Dram Bilim Kurgu dizileri

Tüm bu diziler arasında Magpie Özel, çok önemli bir yere sahip. İşlediği konular birbirinden değişik, eğlendirici, öğretici. İngiliz jimnastikçilerinin 1980 Moskova Olimpiyatlarına hazırlanışları ve bu arada jimnastik için temel bilgilerin verildiği filmde bu özel dizi içinde. Bale, müzik öğrenimi ve bu konuda çalışmaları olan gençlerin tanıtımı da Magpie Özel'in dizileri arasında. Magpie Özel, ayrıca çeşitli ülkelerin de tanıtımını yapıyor. Mısır'la ilgili 9 bölümlük bir dizi var. Bunlar, Piramitler, Sfenks, Kahire kenti, Süveyş Kanalı, Abu Simbel Tapınağı, Firavun Tutankaman, Nubian Köyü ile ilgili. İran, Amerika ve Kenya ile ilgili diziler de, o ülkelerin özellik taşıyan kentleri, turistik yöreleri, doğal bölgeleri, ürettikleri eşyaları ve gelenekleri kapsıyor.

Komedi biçiminde bilim kurgu dizisi, 14 programdan oluşuyor. Dizinin kahramanı Robert Sommerby, hükümete bağlı bir araştırma merkezinde çalışıyor. Bu merkez, robot yapımıyla görevli. Robert'in oluşturduğu robotlar, insanlara son derece yakın, çabuk davranabilen, kibar, iyi eğitim görmüş bilgisayarlar biçimindeler. Görünüşleri de insana benzemekte. Robotlardan Erik adını taşıyan, biraz kendini beğenmiş çıkıyor. İnsanları hor görüyor. K. T. diye bilinen ise, çok güçlü, ama bir yanlışlık sonucu çok aptal yapılmış. O kadar ki, bir gaz sobasına aşık oluyor. İşte, robotlarla insanlar arasındaki ilişkiler, sürtüşmeler, oldukça eğlendirici bir kurgu bilim dizisi meydana getiriyor.

"Yarının İnsanları" adını taşıyan kurgu bilim dizisi, 39 bölüm halinde. Yarının İnsanları, insan evriminin ileri bir adımı. Üstün insan kavramına yaklaşıyor. Olağanüstü güçlere sahip bir grup genç, bu yeteneklerini insanlığın yararına kullanıyorlar.

Artık kullanılmayan bir yeraltı istasyonu, merkezleri oluyor. Tim adında biotronik bir bilgisayarları var. Tüm işleri Tim düzenliyor. Kendi aralarında ve Tim'le telepati yoluyla bağlantı sağlıyorlar. Zaman içinde ya da uzayda, istedikleri an, istedikleri yere gidebilme yeteneğine sahiptirler.

İşte, "Yarının İnsanları", tüm bu yeteneklerini kullanarak, insanoğlunun kendi kendini yok etmesini engellemeye uğraşıyorlar. Kötülüklerle çarpışıp iyiyi vermeye çalışıyorlar.

Magpie Özel, 500. programını hazırlayınca bunu kutlamak için bir toplantı düzenlendi.

"ŞEKER KIZ" CANDY

Öksüzler Yurdunda büyümüş olan "Şeker kız" (Candy) nin yaşam öyküsü Türk Televizyon seyircileri tarafından büyük bir ilgiyle izleniyor. "Candy" herkesin sevgilisi oldu. "Şeker kız"a gösterilen bu sevginin sonucu TRT Televizyonu yeni filmlerinin satın alınmasına karar vermiş ve ilk yapılan 26 bölümlük ilk siparişe ek olarak yeniden bir 26 bölüm daha ısmarlamıştır. Bu şekilde bir yıl süre ile "Şeker kız"ın televizyon ekranlarından ayrılmayacağını söyleyebiliriz. "Şeker Kız"ın yapımcısı Japon TOEI ANIMATION firması bugünlerde yeni filmleri TRT'ye yollayacaktır.

Magpie Özel'in işlediği değişik konular arasında bale de var.

Plak

Nil Burak — BENİM ADIM ŞARKICI — Yavuz Plak — Uzunçalar

Müzik dünyasının ünlü şarkıcılarından Nil Burak, "Benim Adım Şarkıcı" adlı son uzunçaları ile müzikseverlerin karşısına geliyor. Kıbrıslı şarkıcının yapıtında 12 şarkı yer alıyor. LP, "Benim Adım Şarkıcı" ile başlıyor. "Yalan Dünya", "Ağla Halime", "Yıllar Geçiyor", "Kırk Yılda Bir", "Varsa Yoksa Sen", "Yalnızım Ben" plakta yer alan şarkılardan bazıları. "Benim Adım Şarkıcı"nın en büyük özelliklerinden biri, başından sonuna kadar son derece rahat bir şekilde dinlenişi. 33'lüğe adını veren şarkının özelliği ise, Nil Burak'ın kendi yazdığı sözlerle bir şarkıcıyı anlatması. Plak hakkında son olarak "dinlenmesi gerekir" diyebiliriz.

*

Sibel — BİR YER ARIYORUM/ÖYLE BİR GÜNEŞ Kİ — Yankı Plak — 45'lik

Hafif müzik dünyası sanatçıları arasına bir yenisi daha katıldı. Bu genç sanatçının adı Sibel. Henüz 18 yaşında olan bu genç şarkıcının plağında, "Bir Yer Arıyorum" ve "Öyle Bir Güneş ki" adlı şarkılar yer alıyor. Çok şeyler yapmak amacında Sibel. Bunları gerçekleştirmek için de çok çalışıyor. Yalnızca şarkı söylemekle yetinmiyor. Beste yapıyor, söz yazıyor. Önümüzdeki günlerde de müzikseverlerin karşısına yalnız kendi yapıtları ile çıkacak.

Sibel'in ilk plağı için şöyle diyebiliriz. Plak dünyasında böyle büyük bir kriz varken, 45 devirli plak yapmak gerçekten büyük cesaret işi. Genç şarkıcıyı hem bu cesareti, hem de çok güzel olan şarkıları nedeniyle kutlarız.

EN ÇOK SATAN PLAKLAR LİSTESİ :

Yerli uzunçalar

1. (—) Karışık Disko - Doruk Onatkut Orkestrası (Kent); 2. (2) Nükhet Duru Vol. IV - Nükhet Duru (1. Numara); 3. (—) Selam Sana Dünya — Özdemir Erdoğan (Hap).

Yabancı Uzunçalar

1. (1) Live a Light - Eruption (Hansa - Yankı); 2. (—) Voulez - vous — Abba (Balet); 3. (—) Knock on Wood-Amii Steward (Hansa-Yankı).

Yerli 45'lik

1. (—) Ölsem de Bir Kalsam da Bir - Banu (Hop); 2. (2) Nerede — Sibel Egemen (Güneş); 3. (—) Oooh Oooh! — Nilüfer (Burç).

Yabancı 45'lik

1. (—) Pop Music - M. (Jet); 2. (2) Rosalie - Carlos (Jet); 3. (—) Lady Night - Patrick Juvet (Meteor).

Pul

TÜRKİYE, İRAN VE PAKİSTAN ARASINDA KALKINMA İÇİN BÖLGESEL İŞBİRLİĞİ ANMA SERİSİ

Her yıl çıkarılmakta olan RCD, Türkiye, İran ve Pakistan arasında Kalkınma İçin Bölgesel İşbirliği serisi 5 Eylül 1979 günü tedavüle çıkarılmıştır. Seri üç puldan oluşuyor ve nominal değeri 22 Lira 50 kuruştur.

5. — Liralık pul Türkiye'den Namık İsmail,Harman;

7 Lira 50 kuruşluk pul İranlı Mohammed Ghaffari'nin,Kuyumcu;

10. — Liralık pul Pakistanlı Ustad Allah Beksh,"Köyden bir Görünüş" tablosunu göstermektedir.

Pulların tedavüle çıkarıldığı 5 Eylül 1979 günü Ankara Posta Merkezi'nde özel bir damga kullanılmıştır. Damga RCD'nin simgesini taşımaktadır. Özel damga nedeniyle PTT ayrıca özel zarf da yaptırmıştır.

Kitap

Carlo Collodi (Çeviren : Leyla Moralı — PİNOKYO — İnkılâp ve Aka Kitabevleri — 126 sayfa, 20 lira

Çocuk Edebiyatına girmiş olan İtalyan yazarlarından Collodi nin "Pinokyo" adlı yapıtının yeni bir çevirisi. Kitap Walt Disney'in desenleriyle süslenmiş. Televizyonda izlediğiniz Pinokyo'yu, bir de kitap olarak, okumak isteyenlere salık veririz.

Demirtaş Ceyhun - SAVAŞ VE KÜÇÜK BARIŞ - ABeCe Yayınları, Çocuk Öyküleri Dizisi - 88 sayfa, 25 lira

Ünlü yazarlarımızdan Demirtaş Ceyhun'un bu kitabında dört öykü var. Öyküleri Haslet Soyöz resimlemiş. Kitaba adını veren birinci öykü ve "Öyle Güzel Yağıyordu ki Kar" uzun, "Ama Belki Yarın Anlarlar" ile "Gelincik" daha kısa öyküler. Öykülerin düşündürücü yönü ağır basıyor.

Demirtaş Ceyhun'un "Savaş ve Küçük Barış" adlı yapıtını beğeneceğinizi umuyoruz.

Sinema

MERAL ORHONSAY NECATİ CUMALI'NIN KAHRAMANI OLDU

Geçtiğimiz yıl oynadığı "Maden" ve "Kanal" adlı ödül kazanmış filmlerdeki başarılı rollerinden sonra Meral Orhonsay'ın şansı açıldı. "Maden" adlı filmde Antalya Sanat Şenliği'nde Altın Portakal ödülü aldıktan sonra ciddi filmlerde oynamaya yönelen Meral Orhonsay, şimdi yönetmen Süreyya Duru'nun Ege kıyılarında çektiği "Derya Gülü" filminde genç sinema oyuncusu Bulut Aras'la birlikte oynuyor. "Derya Gülü" Necati Cumalı'nın aynı adlı yapıtından sinemaya uygulanmış. Yıllar önce Kent Oyuncuları topluluğunda sahneye konan "Derya Gülü" nde şimdi Meral Orhonsay'ın başarıyla canlandırdığı Meryem, İzmir Körfezinin güneyindeki bir köyde yaşlı ve sarhoş Haşim adlı bir balıkçının kapatması olmuştur. Günün birinde bulundukları yere gelen Sinan adındaki Marmaris'li genç bir balıkçı, Haşim Reis'in yanına yanaşma olarak girmiş, genç adamla genç kadın arasında büyük bir aşk doğmuştur. Nefret ettiği sarhoş kocasından kurtulmak için çeşitli girişimlerde bulunan kadın, en sonunda Haşim'in kalp durması sonucu ölmesiyle özgürlüğüne kavuşmuş, ancak sevdiği adam onu bırakıp gitmiştir.

Meral Orhonsay, bu filmi bitirir bitirmez, yönetmenliğini Cüneyt Arkın'ın yapacağı yeni bir filme başlayacaktır. Bu filmde Cüneyt Arkın'la başrolü paylaşacak olan Orhonsay, "bundan sonra az, fakat kaliteli filmde oynayacağım. Yalnız film çevirmiş olmak için çalışmayacağım. Amacım, sinemada star olmak. Bu nedenle toplumsal sorunlara yönelik yapıtları seçiyorum ve seçeceğim," demektedir.

HÜLYA KOÇYİĞİT ALMANYA'DA HEM KONSER VERDİ HEM FİLM ÇEVİRDİ

Hülya Koçyiğit, geçtiğimiz ay gittiği Almanya'da hem konser programını bitirdi, hem de film çevirdi. Dizi konserler vermek amacıyla halk türküleri okuyucusu İbrahim Tatlıses'le birlikte Almanya'ya giden Hülya Koçyiğit, Almanya'nın en büyük radyo televizyon kurumu ARD'ye bağlı olan WDR'nin Türkçe Yayınlar Bölümü'nde de bir söyleşide bulundu. Koçyiğit program sırasında sinemadan sahneye geçiş nedenlerini ve gelecekte yapacağı çalışmaları anlattıktan sonra "Gülünce gözlerinin içi gülüyor" şarkısını, İbrahim Tatlıses ise "Ayağında kundura" türküsünü söyledi.

Almanya turnesi sırasında Hülya Koçyiğit, Rahmi Saltuk'la birlikte yeni başladığı filminin dış sahnelerini de çevirme olanağını buldu. Yönetmenliğini Şerif Gören'in yaptığı ve Almanya'da yaşayan Türk işçilerinin sorunlarını da yansıtan bu filmde Hülya Koçyiğit, Türkiye'deki köyünden çalışmak üzere Almanya'ya gi-

den bir kızı canlandırıyor. Hülya Koçyiğit, Almanya dönüşü "Almanya Türküsü" ya da "Güleriz Biz" adlı filmin Türkiye'deki bölümlerini bitirdi.

"SEZUAN'IN İYİ İNSANI" YERLİ FİLM YAPILIYOR. ADI : "MAHALLENİN MELEĞİ"

Ünlü Alman oyun yazarı Bertold Brecht'in 1964 yılında yurdumuzda da oynanmış olan "Sezuan'ın İyi İnsanı" adlı oyunu bugünlerde Türk Sineması'na uyarlanıyor. Senaryosunu tiyatro sanatçısı Başar Sabuncu'nun yazdığı ve "Mahallenin Meleği" adını taşıyan filmin yönetmenliğini Atıf Yılmaz yapacak. Ahlâk, iyilik, iffet gibi kavramların tartışıldığı "Sezuan'ın İyi İnsanı" oyununun konusu Çin'de geçmektedir. Sezuan kentine iyi insanı aramak üzere inen üç tanrı, sadece Shen Te adlı hafif bir kadına rastlamakta, kötülük, yoksulluk, bayağılık buldukları dünyaya katlanabilecek tek kişi bulamayıp geri dönmektedirler. "Mahallenin Meleği" filminde "Sezuan'ın İyi İnsanı"nın özüne sadık kalınmış, ancak kişiler ve çevre bizim toplumumuza uygulanmıştır. Tiyatroda Ayla Algan'ın canlandırdığı Shen Te adlı kadını, sinemada Türkân Şoray oynayacaktır. Filmin öbür rollerinde Hakan Balamir, Adile Naşit, Şener Şen oyanayacaktır. Güldürü türünde bir taşlama olarak çekilecek film, baştan sona müzikli olarak hazırlanacaktır.

KÜLTÜR BAKANLIĞI ÇOCUKLAR İÇİN FİLM YARIŞMALARI DÜZENLEDİ.

Kültür Bakanlığı çocuklar için uzun ve kısa metrajlı film yarışmaları düzenlemiştir. Bunlardan kısa metrajlı yarışma sonuçlanmış, uzun metrajlı yarışma ise önümüzdeki günlerde bir sonuca bağlanmış olacaktır. Uzun metrajlı film yarışmasına katılacaklar 14 Aralık 1979 tarihine kadar Kültür Bakanlığı Sinema Dairesi ya da İstanbul Film Yapım ve Gösterim Merkezi'ne başvuracaklar, seçici kurul ise 24 Aralık 1979'da karara varacaktır. Uzun metrajlı filmler konu ve tür yönünden sınırlı olmayacak, özgün senaryo ya da yerli yazarların yapıtlarından uygulamalar biçiminde hazırlanacaktır.

Öte yandan Kültür Bakanlığı'nın düzenlediği iki ayrı film yarışmasına 17 film başvuruda bulunmuştur. Türk sanat ve düşün adamlarını konu alan yarışmada derece alan filmlerin çekimine başlanacaktır. Bu filmler arasında Süha Arın'ın "Bedia Muvahhit", "Server Tanilli-Uygarlık Tarihi Dersleri", Ali Özgentürk'ün "Savurun Gözünden Anavarzaya-Yaşar Kemal" bulunmaktadır. Türkiye'nin turistik ve kültürel değerlerini tanıtan kısa film senaryoları arasında "Kemençenin Türküsü", "Pamukkale", "Topkapı Sarayı" yer almaktadır.

kısa, kısa...

- Kadir İnanır ve Perihan Savaş "Canavarın Gözyaşları" adlı yeni bir film çevirdiler. Yönetmenliğini Melih Gülgen'in yaptığı filmde Ahmet Mekin, Eşref Kolçak gibi bir dönemin ünlü sanatçıları bulunuyor.
- Senaryosunu Yılmaz Güney'in yazdığı "Düşman" filmi Çanakkale yöresinde çekildi. Yönetmenliğini Zeki Ökten'in yaptığı filmde Aytaç Arman, Güngör Bayrak, Kadir Savun, Kamil Sönmezocak oynadılar.
- Yılmaz Güney'in senaryosundan Zeki Ökten'in çektiği "Sürü" filmi, Yılbaşı gecesi Alman TV'sinde gösterilecek. Geçtiğimiz Kurban Bayramında da Lütfi Ö. Akad'ın yönetmenliğini yaptığı "Gelin" filmi, Alman ZDF Televizyonunda "İlyas'ın Gelini" adıyla gösterildi.
- Osman Şahin'in "Kum" adlı öyküsü filme alındı. Filmin yönetmeni Sinan Çetin. Başlıca rollerde Aytaç Arman, Necla Nazır, Savaş Yurttaş, Işık Yenersu, Muhterem Nur, Savaş Başar oynuyorlar.

Büyük İskender

- TARİHİN BÜYÜK KOMUTANLARINDAN
- M. Ö. 356'DA PELLA'DA DOĞDU
- M. Ö. 323'DE BABİL'DE ÖLDÜ

ÜNLÜ KİŞİLER

KİMLİĞİ

İllirya Prensesi Olimpiyas'la Kral II. Filippos'un oğlu olan Aleksandros (İskender) 20 yaşında tahta çıkarak Makedonya kralı oldu. Korinthos'da kendini, Helen Birliği Hegemonu'na ve yapılacak Pers seferine başkomutan seçtirdi. Önce Illirya ve Triballi ülkesine bir sefer yaptı. Darius'un ordusunu Granikos'ta yendi. İssos dolaylarında Pers ordusunu kesin bir yenilgiye uğrattı. Babil'i aldı. Persepolis'i yaktıktan sonra İndus'a kadar uzandı. Ama askerleri çok yorulduğundan Babil'e dönerek bu kente yerleşti. Yenenlerle yenilenleri tek ulus olarak birleştirmeğe çalıştı.

Ama kurduğu imparatorluk süreklilik göstermedi, İskender'in 33 yaşında ölümünden hemen sonra generalleri arasında paylaşıldı. Arkasında yeni bir uygarlık anlayışı bıraktı.

ÖZELLİKLERİ

- İlk kez dünyayı fethetmeye çalışan Büyük İskender (Aleksandros III) 14 yaşındayken Yunan felsefecisi Aristoteles'ten ders almaya başlamıştı. Edebiyata meraklıydı ama, spora da büyük önem veriyordu. Öğretmeni Aristoteles, İskender'e yabancı ülkelere gitmesini, başka uluların kültürünü, uygarlığını öğrenmesini de salık vermişti.
- Gençliğinde kavgacı ve sık sık öfkeye kapılan davranışlar içindeymiş, sonradan yaptıklarından pişmanlık duyarmış. Bedensel hareketlerde çok becerikliymiş, aynı zamanda çok çalışkanmış. Çok sağlam bir eğitim gören Büyük İskender, İliada'yı başucundan ayırmazmış.
- Eski Asur kenti Arbeles'te Büyük İskender'in danışmanları fırsatı kaçırmayıp Pers'lere geceleyin saldırarak ortadan kaldırmayı önerince büyük komutan şu yanıtı vermişti : "Yengimi çalmak mı? Asla!"
- Antikite'nin, Sezar ve Anibal'dan önce en büyük komutanı olarak bilinen Büyük İskender'i, Yunan törecisi Plutarkhos, "güzel ve çekiciydi, teni de çok beyazdı" diye tanımlar. Gene Plutarkhos'un ileri sürdüğüne göre Büyük İskender'in en güzel yontusunu Lisippos yapmıştır. Bu yontuda komutanın başı hafifçe sola doğru eğikmiş. Ama bu güzel yontu günümüze kadar ulaşmamıştır.

GORDİUM DÜĞÜMÜ

Büyük İskender döneminde Makedonya'nın sınırları Ege Denizi'nden Hindistan'ın kuzeyine kadar uzanıyordu. Bu büyük komutan Asya ile Avrupa'yı birleştirip bir tek ülke haline getirmek istiyordu. İskender, 37.000 kişilik ordusuyla Anadolu'ya geldiğinde Gordium'dan da geçmişti. Gordium bugünkü Polatlı yakınlarında eski bir Frigya kentiydi. Efsaneye göre Gordius adındaki köylü, arabasıyla görününce halk onu Frigya kralı yapmış. Minnet borcu olarak da Gordius arabasını Zeus'a adamış, arabanın boyunduruğunu da bir kördüğümle bağlamış. Bir kâhin de kördüğümü çözebilen kişinin bütün Asya'ya egemen olacağını ilan etmiş. Yüzlerce yıl sonra, Büyük İskender hiç düşünmeden kılıcını çektiği gibi düğümü kesmiş. Onun içindir ki, "Gordium düğümünü kesmek" tek bir kararlı davranışla şaşırtıcı bir sorunu çözmek anlamına gelmektedir.

Viyana'dan Anadolu'yu Gözleyen TÜRK

MUZAFFER GÖKMAN
Eski bir Kütüphaneci

Bir Türk askerinin 450 yıldan beri kesintisiz, uçsuz bucaksız yollara bakarak, Viyana'dan Anadolu'yu gözlediğini, yurdundan bir haber alabilmek için yaz kış demeden, gözünü kırpmadan beklediğini biliyor musunuz küçük okurlarım?

Viyana'dan birkaç saat uzakta Purbach adlı bir köye varıncaya kadar ben de bilmiyordum, bir köy evinin bacasının üzerindeki taştan yapılmış kocaman Türk Askeri büstünü görünceye kadar.

Tarih dersinde okudunuz veya gelecek derslerde okuyacaksınız, babalarımız Viyana surları önüne iki kez gelmiş. Birincide ünü dünyayı dolduran Osmanlı Padişahı Kanuni Sultan Süleyman (saltanatı; 1520-1566) zamanında, 1529 yılında. İkincisi Dördüncü Mehmet (Avcı) zamanında (salt. 1648-1687) 1683'de. Ikinci kuşatmanın komutanı Merzifonlu Kara Mustafa Paşa.

İkinci Viyana Kuşatması, Osmanlı Devleti'nin batıda genişlemesinin son çizgisi olmuş, 612 yıllık genişleme son bulmuş, bundan sonra sürüp giden savunma döneminde Türk sınırları gerilemiş, sonra durgunlaşmış ve sonunda büsbütün daralmış.

Purbach adlı köy Viyana şehrinin batısında, düz toprak üzerine kurulmuş şirin bir yer. Tüm tepeler, vadiler bakımlı üzüm kütükleri ile örtülü. Üzümlerinden de şarap yapılıyor. Avusturya'nın ünlü şaraplarının bir bölümü bu köyün yetiştirdiği üzümlerden yapılırmış. Köyü doğuya ve batıya bağlayan yollar saatlerce tüm üzüm bağları arasından geçiyor.

Kanuni Sultan Süleyman 16 Mayıs 1529 pazartesi günü İstanbul'dan sefere çıkar. Bu seferin adı, ecdadımız Viyana'ya (Beç) dediklerinden (Gazây-ı Beç)dir. Yollar günümüzde olduğu gibi düzenli ve bakımlı değildir. Viyana surlarının önüne gelmeden önce, Budin gibi ünlü kale ve şehirler alındığından çok zaman harcanmış, savaş mevsimi de hayli geçmiş ve o yıl bir ters rastlantı, Balkanların bitmez tükenmez yağmurları ve karı da erken başlamıştır. Bu nedenle, o çamurlu yollardan ağır toplar da getirilememiştir.

Purbach köyünde Türk sipahisinin sığındığı evin bacası üzerine konulan büstü.

26 Eylül 1529 günü sabahı başlayan kuşatma 18 gün sürdürülür, mevsimin gecikmesinden ötürü kuşatmaya son verilir. Türk birlikleri görkemli gelişleri gibi aynı düzen içinde dönüşe geçerler.

Türk birlikleri çekilirken Purbach köyünde de asker varmış. Askerlerin köyü boşaltması sırasında bir sipahi Türk askeri köyün bir evinde Purbach şarabının ağırlığı etkisiyle sızar kalır. Şarabı bol olan bu köy, Anadolu'nun bu yiğit çocuğuna beklemediği, hiç aklından geçirmediği bir ağ örüyormuş habersiz.

Saatler sonra genç sipahi (asker), Türklerin köyü boşaltması dolayısıyla bayram yapan Avusturyalıların gürültüsünden ayılmış. Pencereden dışarıya baktığı zaman birden durumu anlamış ama, kurtulma umudu çok zayıf. Beklemeyi uygun bularak bulunduğu köy odasının isli, kurumlu bacasına sığınmış, beklemeye başlamış. Aşağıya dökülen kurum parçalarından durumu anlamışlar. Bir anda oda köy halkıyla dolmuş. Alttan üstten sırıklar, yukarıdan sıcak su dökmeler sipahi askerinin direncini kıramamış. Sonunda ocakta ateş yakarak onu ellerine geçirmişler.

Yabancı bir köyde bir tek Türk. Hem de savaş ardından düşman elinde bir tutsak. Hayli hırpalanmış. Tutsak olarak çalışmış bir süre. Çalışkanlığı ve dürüstlüğü ile sevdirmiş kendini. Dillerini de öğrenmiş. Çalıştığı evin sofrasında ona da yer vermişler ama, vatanına dönmesine izin vermemişler. Köyde o kadar iyi ad yapmış ki, ölümünden sonra, onun anısına, sığındığı köy evinin bacası üzerine taştan kocaman bir büstünü yapmışlar.

Mezarını bilen yok, sormadığım kişi kalmadı. Hikâyesi kuşaktan kuşağa aktarılıyor. Esintisi duyuluyor köy yollarında. Bacanın üzerinde yaz kış yolları gözlüyor. Anadolu'ya doğru mu bakıyordu, yönü saptayamadım.

KUBİLAY OLAYI

Ulu Önder Atatürk'ün yaptığı devrimlere bazı düşüncesiz kişiler zaman zaman başkaldırmıştır, fakat Türk Gençliği her zaman bu gibilere gerekli dersi vermiştir. "Kubilay Olay"ı üzüntüyle anımsadığımız bir başkaldırmının öyküsüdür.

Yedeksubay öğretmen Mustafa Fehmi Kubilay, Cumhuriyet tarihine acı bir sayfa olarak geçmiştir. 1906 doğumlu olan Mustafa Fehmi, terzi çıraklığı yaparken Öğretmen Okulu sınavlarını kazanmış, Antalya ve İzmir Öğretmen Okullarında okuduktan sonra Bursa Öğretmen Okulunu 1926'da bitirmiştir.

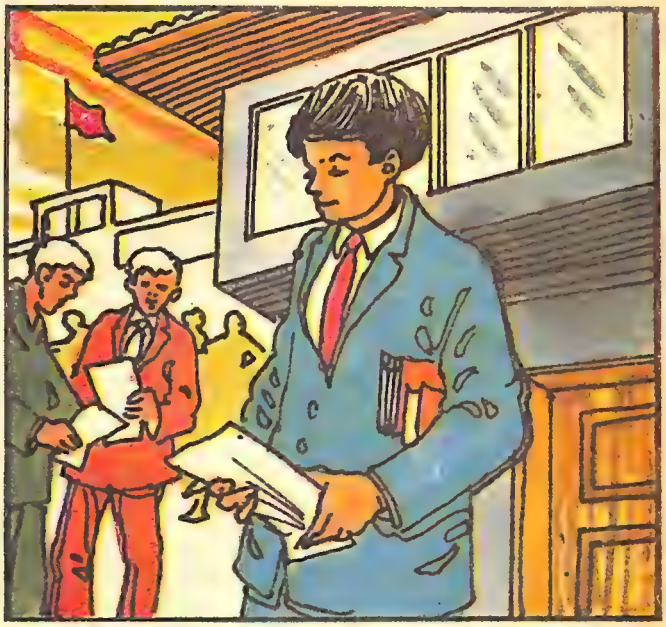

Okulunu bitirerek öğretmen olan Mustafa Fehmi Kubilay askerlik görevini yapmak üzere Yedeksubay olarak gittiği Menemen'de görevli bulunduğu sırada Atatürk Devrimlerine bağlı kişiliğiyle göze çarpmıştır. Ne yazık ki o günlerde, şeriatçılar gizli gizli henüz daha devrimleri benimsememiş olan halkı kışkırtıyorlardı.

Devrimlerin karşısında bulunan Menemen'deki gericiler, tutucu yobazlar günlerden bir gün başkaldırdılar. Saldırıya uğrayan genç bir öğretmeni korumak isteyen Yedeksubay Mustafa Fehmi Kubilay, gözü dönmüş şeriatçılarca başı kesilerek öldürüldü. Devrimlere baş kaldıran bu yobazlar yakalanarak hak ettikleri cezayı buldular.

Cumhuriyetin 8. yılında, Mustafa Fehmi'nin vatanına hizmet ederken, görevi başında şehit edilmesi tarihe "Kubilay Olayı" diye geçmiştir. Kubilay adına, Menemen Yıldıztepede bir anıt yapılmış, Bursa Öğretmen Okuluna da büstü konulmuştur. Her yıl 23 Aralık'ta bu acı olay, yurdun her yerinde üzüntüyle anılmaktadır.

Albay HEPALBAY ve KÜÇÜKDİŞ

BU SICAKTA SANIRIM GENÇ DEMİRDİŞ DE IRMAĞIN BİR KÖŞESİNDE LIYLIKLUYORDUR.
BİRAZ SERİNLEYEYİM BARİ. DEMİRDİŞ YOKKEN BALIK TUTMAYA KALKMAK İYİCE SIKICI OLUYOR.
ÇOK GÜZEL!
EĞER DURGUNBOĞA TAM ÜSTÜMDE DEĞİLSE..
HELE BİR BAKIN FIRSATI KAÇIRIR MIYIM?
MIZIKÇI!! KURALLARA GÖRE ÇARPIŞSANA!
NE DİYOR BU. ŞİMDİLİK İKİ SIFIR...
SPLUNK
CRASH

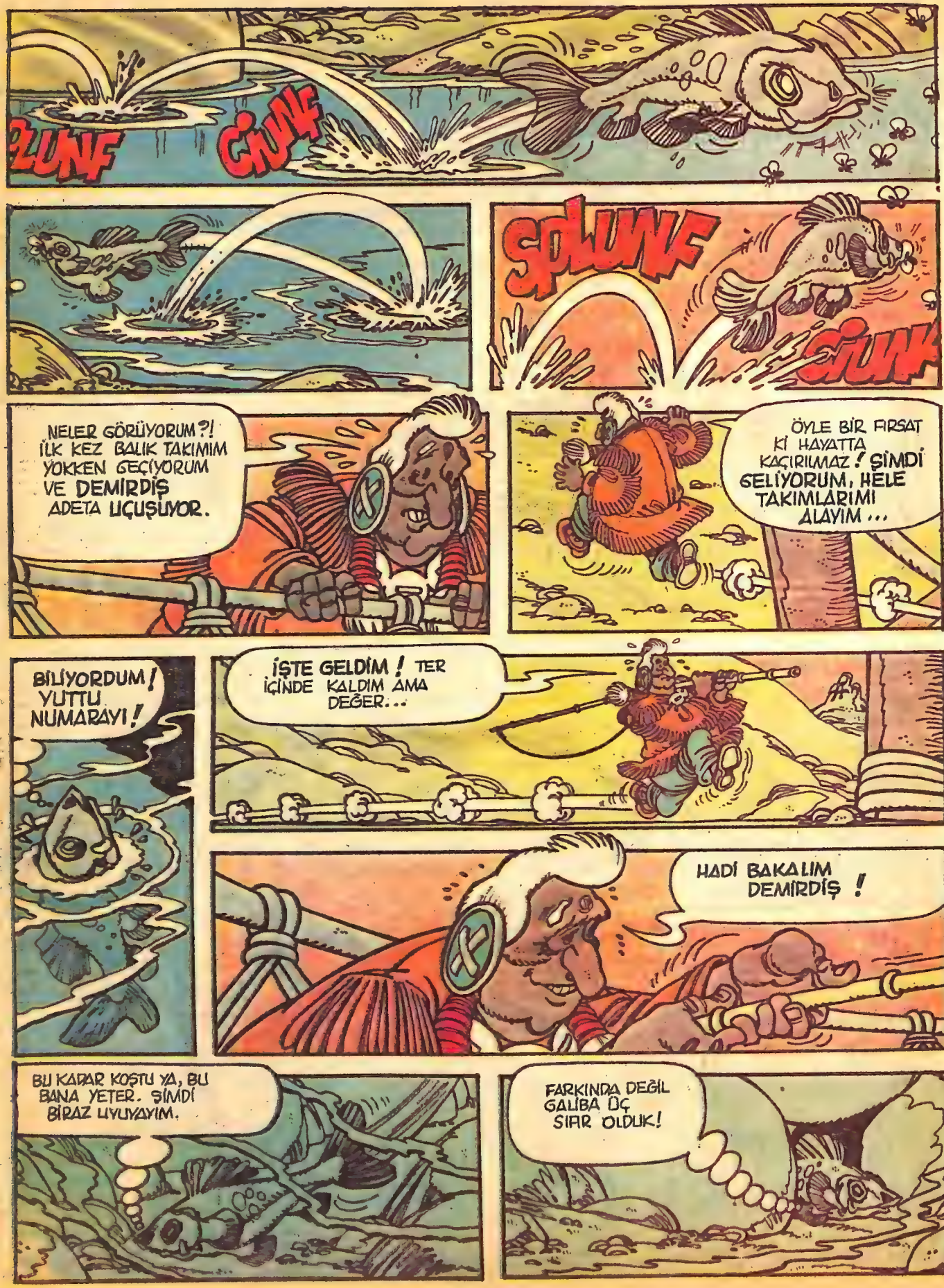
SPLUNF
SPLUNF
NELER GÖRÜYORUM?! İLK KEZ BALIK TAKIMIM YOKKEN GEÇİYORUM VE DEMİRDİŞ ADETA UÇUŞUYOR.
ÖYLE BİR FIRSAT Kİ HAYATTA KAÇIRILMAZ! ŞİMDİ GELİYORUM, HELE TAKIMLARIMI ALAYIM...
BİLİYORDUM! YUTTU NUMARAYI!
İŞTE GELDİM! TER İÇİNDE KALDIM AMA DEĞER...
HADİ BAKALIM DEMİRDİŞ!
BU KADAR KOŞTU YA, BU BANA YETER. ŞİMDİ BİRAZ UYUYAYIM.
FARKINDA DEĞİL GALİBA ÜÇ SIHR OLDUK!

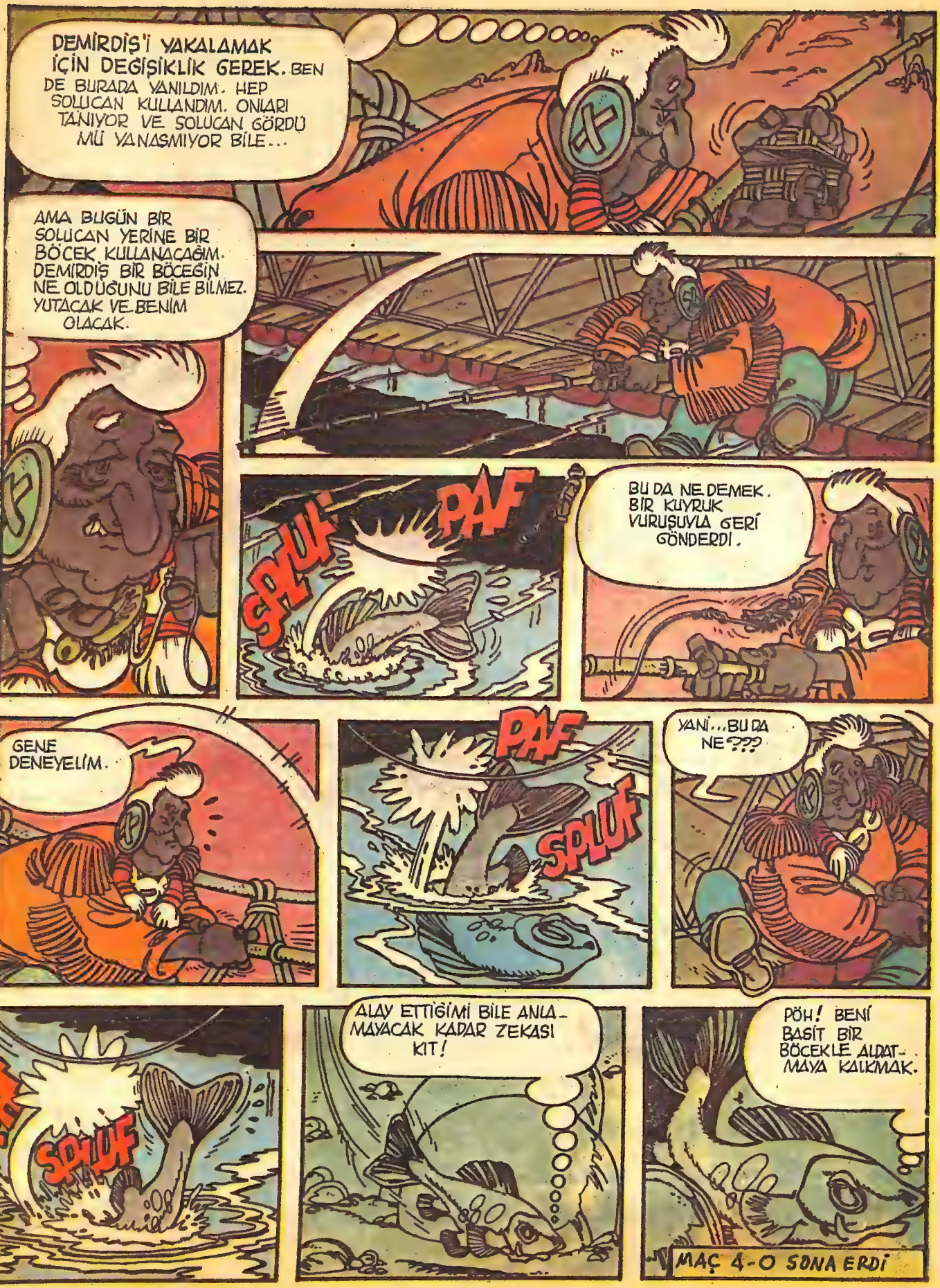
DEMİRDİŞ'İ YAKALAMAK İÇİN DEĞİŞİKLİK GEREK. BEN DE BURADA YANILDIM. HEP SOLUCAN KULLANDIM. ONLARI TANIYOR VE SOLUCAN GÖRDÜ MÜ YANAŞMIYOR BİLE...
AMA BUGÜN BİR SOLUCAN YERİNE BİR BÖCEK KULLANACAĞIM. DEMİRDİŞ BİR BÖCEĞİN NE OLDUĞUNU BİLE BİLMEZ. YUTACAK VE BENİM OLACAK.
SPLUF
PAF
BU DA NE DEMEK. BİR KUYRUK VURUŞUYLA GERİ GÖNDERDİ.
GENE DENEYELİM.
PAF
SPLUF
YANİ...BU DA NE???
SPLUF
ALAY ETTİĞİMİ BİLE ANLAMAYACAK KADAR ZEKASI KIT!
PÖH! BENİ BASİT BİR BÖCEKLE ALDATMAYA KALKMAK.
MAÇ 4-0 SONA ERDİ

BİLMECE BULMACA EĞLENCE

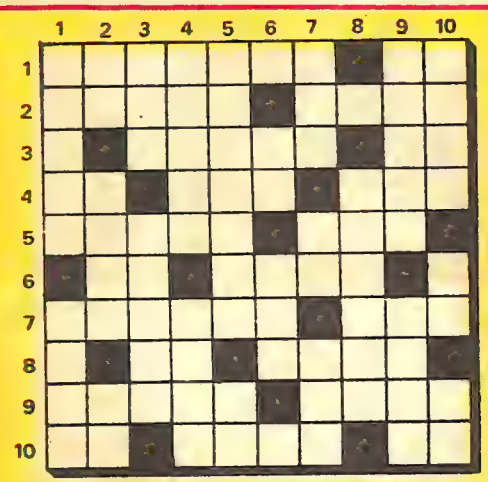

SOLDAN SAĞA : 1- Taze yiyeceklerde, meyve ve sebzelerde bulunan (ve yokluğu bazı hastalıklar yapan) yararlı maddelerin genel adı.. Bir nota. 2- Çeşitli yiyecek maddelerinin karışımıyla yapılan bir tatlı.. Bacakların bilekten sonraki kısmı. 3- ZİYAN ile eş anlamlı bir sözcük.. Bir soru eki. 4- DIŞ'ın karşıtı.. Bir sayı.. Ağacın gövdesinden ayrılan kollar. 5- Bir cismin, bir şeklin yüksekliğini ölçmek için esas alınan alt yüzü ya da alt kenarı.. Bir mastar eki. 6- Bir BAĞLAÇ sözcüğü.. Yakılmak üzere kesilmiş ağaç. 7- C vitamini bakımından zengin bir kış sebzesi.. Zeybek. 8- Alevden ve dumandan bulaşan karalık.. Bebekler için hazırlanan yiyecek. 9- Vücudumuzda İÇİNDE KAN DOLAŞAN borular.. Suyu ve uzunluğu az olan küçük akarsular. 10- Tutma organımız.. İYİ'nin karşıtı.. Bir şeyin eksikliğini tamamlamak için ona katılan parça.

YUKARIDAN AŞAĞIYA : 1- ZAMAN ile eş anlamlı bir sözcük.. Genellikle Ramazan'da yapılan ince ekmek. 2- Çalışma.. Cepte taşınabilen açılır kapanır küçük bıçak.. Kırmızı. 3- Yemeklere tad vermek için kullanılan (ve deniz suyunda çokca bulunan) bir madde.. Bir niceliği ölçmek için kendi cinsinden örnek seçilen değişmez parça. 4- Tekerlekli bir kara taşıtı.. Bir erkek adı. 5- Uzun ve yumuşak tüylerinden dokumacılıkta yararlanılan ve ülkemizde de yetiştirilen bir koyun cinsi.. Bir nota. 6- YÜZ METRE KARE tutarındaki alan ölçüsü birimi.. Yapıların kiremitli yüzü. 7- "ÇARŞIDAN ALDIM BİR TANE, EVE GELDİM BİN TANE" diye tanımlanan meyve.. Bir soru eki.. Suyla çevrili olan karalara verilen ad. 8- Tecrübe. 9- Ağzın tavanı.. Kedilerin avı olan kemirici ve zararlı hayvan. 10- Öğrencilerin öğrenim yapmak için gittikleri yer.. Kuzuların çıkardığı ses.. EKMEK fiilinden bir emir sözü.

ÇİN YAZISI. Yukarda gördüğünüz Çin yazılarının hemen hemen hepsi değişiktir, sadece aralarında dört tane var ki, bunlar aralarında iki çift oluşturuyor. Acaba bu iki çift yazıyı bulabildiniz mi?

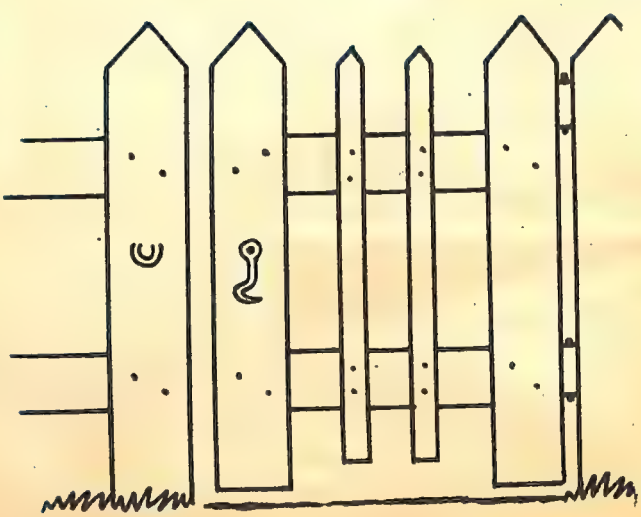

BAHÇE KAPISI. Yukarda görülen bahçe kapısı, çengeli olduğu halde nedense hep açıktır. Gelen geçen bir açıklama yapamıyor. Acaba nedenini söyleyebilir misiniz?

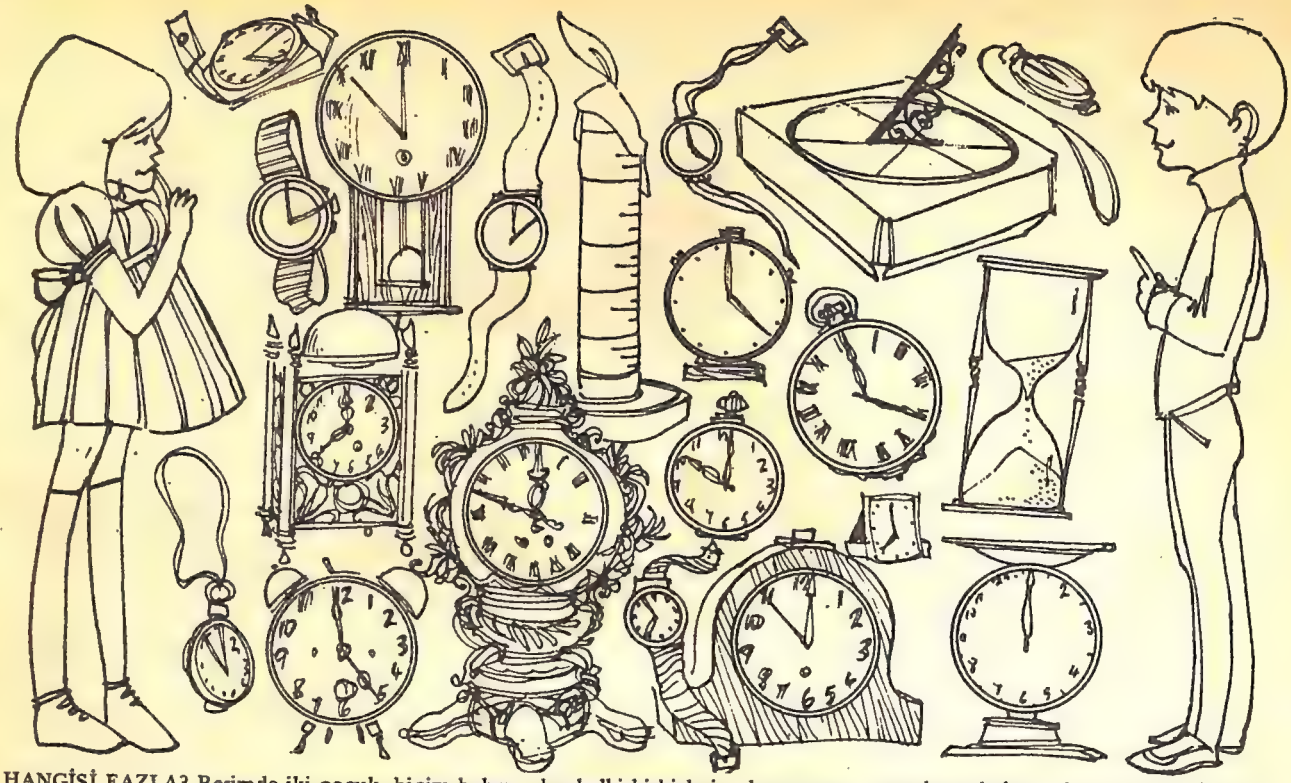

HANGİSİ FAZLA? Resimde iki çocuk, biçim bakımından belki birbirlerine benzemeyen, ama konu bakımından aynı türün içine giren şeylere dikkatle bakıyorlar. Bunların arasında bir tek eşya var ki, ötekilerle hiç ilgisi yok. Onu bulamıyorlar. Siz de bakın, bulabilecek misiniz?

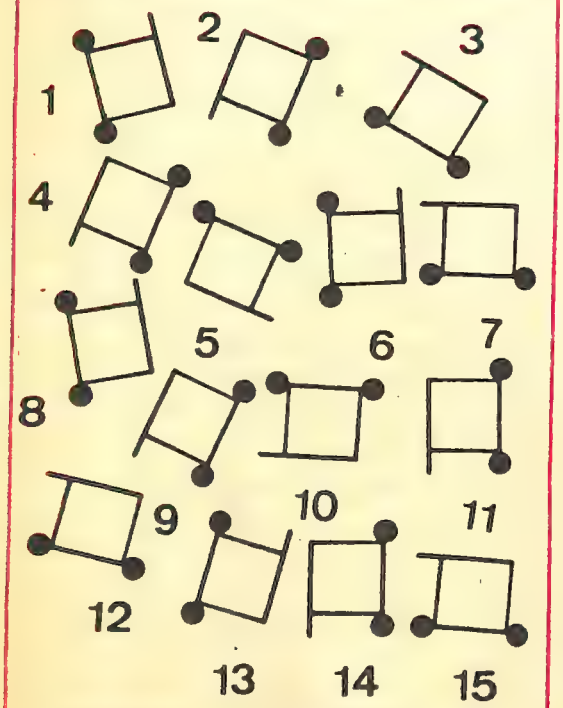

FARKLI OLAN. Yukarda gördüğünüz şekillerin biçimi tıpa tıp birbirine benziyor, fakat iyi bir inceleme yapılınca aralarında bir tanesinin farklı olduğu ortaya çıkıyor. Acaba hangisi?

YANITLAR 31 SAYFADA

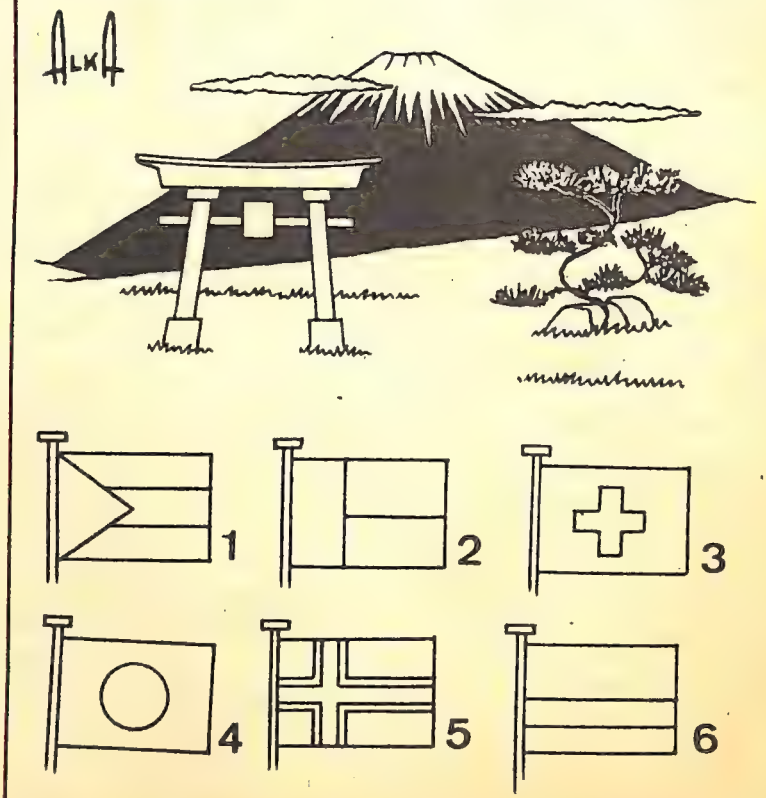

COĞRAFYA BİLGİNİZİ ÖLÇÜYORUZ. Yukarda görülen sönmüş yanardağ bir ülkenin simgesi haline gelmiştir. Yanardağın ve bu ülkenin adı nedir? Sözkonusu ülkenin bayrağı hangisidir?

SİZİN SAYFANIZ

KİTABIN ÖYKÜSÜ

Ormanlarda bir ağaçtım,
Fabrikalarda kağıt oldum
Yayınevlerinde üzerime
Yazı yazıldı.
Şimdi bir kitap oldum.

FERDAGÜL KÖŞELİ/Elazığ

GURBETTEKİLER

İstanbul, Ankara
Gurbeti hiç
Bir de uzak olsun gör
Nekadar acı oluyor
Hele dış ülkedekiler.
Ufacıktan gurbette
Bırakıp gidiyor
Çocuğunu anne
Nasıl acı
Bir bilseniz.
Çocuk annesiz
Babasız büyür
Ne anlar ki çocuk
Gurbetten ne anlar
Ufacıktan kalır
Uzak ülkelerde

SERAP YILDIZ
Çaycuma - Zonguldak

HAYALİMİZDEKİ DÜNYA

Bir dünya düşünüyorum ki
yemyeşil
Bir dünya ki bu...
Sokaklarda bomba sesi değil
Sevinç çığlıkları duyulsun
Gözler nefret kin değil
Sevgi, saygı saçsın
Dudaklar ihanet iftira değil
Doğruyu ve sevgiyi mırıldansın
Zengin yoksul ayrımı olmasın
Tüm eller sımsıkı sarılsın
kardeşçe
Siyah, beyaz, sarı, kızıl demeden
Kardeşçe bir dünya oluşturalım
Sevginin ne olduğunu biz
çocuklar da bilelim.
Nefreti tanımayalım.

HANDAN KOÇ
Samandağ - Hatay

TARKHAN GÜRBÜZ - Karşıyaka/İzmir

FIKRALAR

Bir gün Nasrettin Hoca eşeğine binmiş Cuma namazına gidiyormuş. Hoca'yı görenler şaşıp sormuşlar :
— Hoca, böyle nereye gidiyorsun?
— Cuma namazına!
— İyi ama, bugün Salı. Cumaya üç gün var.
Hoca hemen cevap vermiş :
— Ben bu eşekle Cuma namazına ancak varırım!

TEKİN MEMİŞ/Lemgo-Almanya

BU NEDİR

Öğretmen parmağını haritada bir noktaya koyarak sordu :
— Nedir bu?
Sekiz yaşındaki küçük Ahmet hemen atıldı :
— Kirli bir parmak.

AYHAN NURALOĞLU/Rize

Öğretmen Ali'ye sordu :
— Yarım bardak suya yarım bardak daha su koyarsam ne olur?
— Alttaki su ıslanır, öğretmenim.

HASAN ALPAT/Alaşehir - Manisa

NEDEN AĞLIYORMUŞ?

Bir çocuk yolun kenarına oturmuş ağlıyordu. Oradan geçmekte olan bir adam :
— Oğlum, neden ağlıyorsun? diye sordu.
— Pantolonum tozlandı da ondan.
— Bu kadarcık toz için böyle ağlanır mı?
— Ağlanır tabii, annem tozu silkelerken, beni pantolonumun içinde bırakıyor.

IBRAHIM AKBABA/Malatya

BİZE DE MEKTUP VAR

Derginizdeki Zehra Ablam ve Ben ile Altan Erbulak'ın dergiye uyguladığı (Sevinç) ciği çok beğeniyorum. Dilerim bu iki dizi devam etsin. Dergide Sağlık Köşesi'ne yer verirseniz bence çok iyi olur. Biz çocuklar için Spor sayfasında jimnastik köşesi açılırsa buna, benim gibi diğer arkadaşlarım da sanırım memnun kalırlar.

HAYRİNNİSA ÇELİK/Kayseri

Yayınlamakta olduğunuz bu dergiyi her yönüyle iyi buluyorum. Fakat kız çocuklarının yapabileceği el işi gibi şeylere yer ayırırsanız memnun kalırım. Ayrıca Tıp ilmi üzerine bilgi veren bir köşe istiyoruz.

SEVTAP AKBAŞ / Narlıdere - İzmir

Derginiz biz çocuklar arasında büyük beğeni kazanmıştır. Sade çocuklar değil, büyükler dahi ilgi duymaktadır. Derginizde olabilecek her türlü yarışmadan dolayı daha da büyüyeceğinize eminim. Yarışmalarınızı bekleriz.

N. ENGİN ÇAĞLAR/Gölköy - Ordu

Elinizden gelirse poster yayınlayınız. Sizden iki ricam var. Kömür madeni nasıl oluşur ve ağaç, yayla (otlak) ve dağların nasıl oluştuğunu açıklar mısınız?

MELİH YILDIZ
Seyranbağları - Ankara

Derginizi çok seviyorum. Hele "Zehra Ablam ve Ben" köşesini çok seviyorum. Çünkü benim de bir ablam var, onun da adı Zehra. Beraber okuyup tesadüfe şaşıyoruz. Acaba şiir köşesini daha genişletebilir misiniz?

FERDAGÜL KÖSELİ/Elazığ

GARİP ama GERÇEK

Derleyen : ADLİ MORAN Çizen : MUSTAFA DELİOĞLU

YANITLAR

DENEKTAŞI

1. 14. Yüzyılda, 2. Yangı, 3. George Gershwin, 4. Brezilya, 5. Cebrail, 6. Salâhaddin Eyyubî, 7. Albatros, 8. Darbuka, 9. Charles Darwin, 10. Fiyort, 11. Hızır Reis, 12. Hint Okyanusunda, 13. Anton Çehov, 14. Bilmece, ALTIN, 15. Ziya Gökalp

BULMACA

S. Sağa : 1- Vitamin, do, 2- aşure, ayak, 3- zarar, mu, 4- iç, bir, dal, 5- taban, mek, 6- ki, odun, 7- pırasa, efe, 8- is, mama, 9- damar, dere, 10- el, fena, ek.

Y. Aşağıya : 1- Vakit, pide, 2- iş, çakı, al, 3- tuz, birim, 4- araba, Asaf, 5- merinos, re, 6- ar, dam, 7- nar, mu, ada, 8- deneme, 9- damak, fare, 10- okul, me, ek.

COĞRAFYA BİLGİNİZİ ÖLÇÜYORUZ

Yanardağın adı Fuji-Yama'dır. Bu yanardağ Japonya'nın simgesi haline gelmiştir. Japonya'nın bayrağı 4 numaradır. Bilindiği gibi beyaz üzerine kırmızı bir daireden oluşmaktadır.

FARKLI OLAN

Resimde görülen, No. 10 dışındaki tüm şekiller aynıdır.

ÇİN YAZISI

Görülen Çin yazılarının tümü değişiktir, sadece aralarında No. 7 ve 20 ile No. 20 ve 27 aralarında eştir.

HANGİSİ FAZLA?

Resimde görülen eşyaların tümü saat. Bütün bunların arasında saat olmayan tek şey, mumdur.

BAHÇE KAPISI

Kapının sürekli açık olması doğaldır, çünkü üzerindeki çengel kısadır. Halkaya girip kapının kapanmasını sağlayamıyor.

SPOR

1- Trabzonspor, 2- Çıktı, 3- Real Madrid, 4- Ordu'da, 2-0, 5- Trabzonspor, 6- Galatasaray - Kızılyıldız 0-0, Fenerbahçe - Arsenal 0-0, 7- Banik Ostrava.

SPOR

Avrupa kupaları

Eylül ayı ile birlikte Avrupa'yı futbolda yeni bir heyecan sarmaya başlar. Avrupa Kupaları heyecanıdır bu ve her ülkenin liglerine paralel olarak Avrupa'nın en büyüğünü seçme yarışı Mayıs ayına kadar sürer gider..

Avrupa Futbol Birliği (UEFA) tarafından düzenlenen Avrupa Kupaları, Avrupa Şampiyon Kulüpler, Avrupa Kupa Galipleri ve UEFA olmak üzere üç kupada Avrupa'nın en güçlü takımlarını karşı karşıya getirir. Her üç kupaya katılan toplam 128 takımdan elene elene Avrupa'nın üç şampiyonu ortaya çıkar.

Ülkemizi bu mevsim Şampiyon Kulüpler Kupası'nda Trabzonspor, Avrupa Kupa Galipleri Kupası'nda Fenerbahçe, UEFA Kupası'nda da Galatasaray ile Orduspor temsil ettiler ve bütün takımlarımız rakiplerine daha ilk turda yenilerek Avrupa Kupalarına veda ettiler.

Türkiye Ligi şampiyonu Trabzonspor, Yugoslav Hajduk'a 0-1, 0-1, Türkiye Kupası Şampiyonu Fenerbahçe, Arsenal'e 0-2, 0-0, UEFA temsilcimiz Galatasaray, Kızılyıldız'a 0-0, 1-3, Orduspor da Banik Ostrava'ya 2-0, 0-6'lık sonuçlarla yenilip elendiler.

Juventuslu Cabrini, Beros maçında bir atak deniyor..

Trabzonspor'u eleyen Hajduk, şimdi Şampiyon Kulüpler Kupası'nda son 8 takım arasında kalmış bulunuyor. Bu kupada mücadele veren takımlar arasında 5 yıl üst üste Avrupa Şampiyon Kulüpler Kupası'nı kazanmış Real Madrid, 3 kez şampiyon olmuş Ajax gibi ünlü kulüplerden başka Fransa'nın Strasbourg, D. Almanya'nın Dinamo Berlin, İngiltere'nin Nottingham Forest, Batı Almanya'nın Hamburg, İskoçya'nın Celtic takımları var..

İlk turda Fenerbahçe'nin rakibi olan İngiltere'nin ünlü Arsenal takımı da Avrupa Kupa Galipleri Kupası'nda son 8 takım arasına girme başarısını gösteren kulüplerden biri. Arsenal ile birlikte şampiyonluk iddialarını sürdüren diğer takımlar da Barcelona, Goteborg, Rijeka, Juventus, Valancia, Nantes ve Dinamo Moskova.

UEFA Kupası'ndan tanıdığımız Kızılyıldız ikinci turu atlamasına rağmen, Banik Ostrava aynı başarıyı gösteremedi. Diğer iki kupadan farklı olarak bir tur daha fazla oynanan UEFA Kupası'nda Kızılyıldız'dan sonra üçüncü tur hakkını elde eden diğer takımlar ise şöyle :

Bayern Münih, Kaiserslautern, E. Frankfurt, Diosgyör, S. Liege, Dinamo Kiev, Stuttgart, Fejenoord, Aris Selanik, St. Etienne, Lokomotiv Sofya, Möenchengladbach, U. Craiova, Grasshoppers ve Z. Brno.

Mayıs ayına kadar Avrupa'da sürecek olan bu heyecan kasırgasında Şampiyon Kulüplerde 8, Avrupa Kupa Galiplerinde 8, UEFA Kupası'nda da 16 takım bu aylar içinde bir tur daha yukarı çıkabilmek, Avrupa'nın en büyüğü benim diyebilmek için mücadelelerini sürdürecekler. Bakalım Avrupa'nın en büyükleri kimler olacak? Onu önümüzdeki maçlar gösterecek.

St. Etienne'nin Hollandalı futbolcusu Repp

7 SORU-7 YANIT

1- *Türkiye'yi Avrupa Şampiyon Kulüpler Kupası'nda bu mevsim hangi takım temsil etti?*
2- *UEFA Kupası'nda Galatasaray'ı eleyen Yugoslav Kızılyıldız takımı üçüncü tura da çıktı mı?*
3- *Avrupa Şampiyon Kulüpler Kupası'nı 5 kez üst üste kazanan takım hangisidir?*
4- *Avrupa kupalarında tek galibiyet alan takımımız Orduspor, Banik Ostrava'yı hangi sonuçla yenmiştir?*
5- *Avrupa kupalarında iki maçını da kaybeden hangi takımımızdır?*
6- *Kendi sahasındaki maçlarını berabere bitiren iki takımımız hangileridir?*
7- *Avrupa kupalarının ilk turlarında Türk takımları ile oynayan ve üçüncü tura çıkamayan tek takım hangisidir?*

Yanıtlar 31. sayfada

Zehra ablam ve BEN

Uyarlayan: HÂLE KUNTAY

Yılbaşı Gecesi

YILBAŞINDAN bir hafta önce Zehra ablam bana:

—"Bu yılbaşı gecesi ben erken yatmayacağım, saat onikiye kadar oturacağım" dedi.

—"Ben de yatmam," dedim hemen.

—"Sen daha büyümedin ki," dedi Zehra ablam. "Ama ben büyüdüm.. Hem senin uykun gelir, dayanamazsın."

—"Uykum gelmeyecek işte, ben de oturacağım, göreceksin dayanacağım," dedim sert bir sesle.

—"Görürüz," dedi Zehra ablam gülümseyerek.

Çok kızdım ve başladım düşünmeye. Evet, uykum gelirse bir şeyler yapmalıydım. Okuldaki arkadaşıma sordum.

—"Burnunu çimdikle," dedi.

—"Hafif mi çimdikleyeyim, yoksa sıkıca mı?" diye sordum.

—"Sıkıca çimdikle."

—"Olur, bütün gece burnumu çimdiklerim öyleyse," dedim.

O gün bize Aliye teyze gelmişti. Ona sordum.

—"Aman oğlum, ben uykum gelsin diye ne yapacağımı bilemiyorum," dedi gülerek. "Koyun sayarım, derin soluk alıp veririm..."

Yok canım, Aliye teyzenin dedikleri işime yaramazdı. Uykumun dağılması için belki kocaman timsahlar saymam gerekecekti. Kapıcımıza sordum.

—"Uykun gelince, dağılması için sen ne yaparsın Kadir efendi?"

—"Karım duymasın, bir şişe bira içerim, sonra da bir türkü tuttururum," diye karşılık verdi.

Artık ne yapacağımı biliyordum. Onikiye kadar oturduğumu görünce Zehra ablam çok şaşıracaktı. Ben de uykumu kaçırmak için burnumu çimdikleyecek, sonra kocaman timsahlar sayacak, bir şişe bira açıp, bir türkü tutturacaktım.

Sorunumu çözümlemiştim ki, yılbaşı günü gelip çattı. Konuklarımız geldiler, yenildi, içildi. Önceleri çok eğlendim. Yemekten sonra televizyon izlerken hep ceviz yedim. Bir ara dayanamadım ve Zehra ablama:

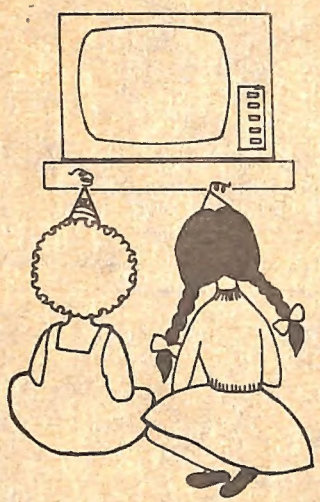

—"Ne haber, hiç uykum yok, onikiye kadar ben de oturacağım işte," dedim.

—"Çok iyi edersin," dedi Zehra ablam ve esnedi Gözleri de ufalmıştı. O esneyince, ben de esnedim. Arkasından sıkıca burnumu çimdikledim. Hem de üst üste birkaç kez Uykum dağıldı sandım. Kısa bir süre için dağılmıştı. Yine bastırdı. Bir kez daha burnumu çimdikledim. Etkisiz kalınca başladım gözümün önünde kocaman, yeşil timsahlar canlandırmaya. Bir yandan da sayıyordum. Bir, iki, üç, dört, beş.... Gözlerimi açamıyordum, öylesine uykum gelmişti. Kimseye belli etmeden mutfağa gittim, bir şişe bira açtım ve bardağa doldurdum. İçmemle midemin bulanması bir oldu. Yediğim cevizlerin üstüne bira içmek iyi olmamıştı. Bir türkü tutturmak istedim, aklıma hiçbir şey gelmedi. Hafif batı müziği denedim, o da olmadı. Bizim odamızın önünden geçerken bir de ne göreyim? Zehra ablam yatağına girmemiş mi? Derin bir uykuya dalmamış mı?

Saatime baktım, on buçuk olmuştu.

Zehra ablam onikiyi beklemediğine göre, benim büyüklerle oturmam anlamsızdı artık. Burnumu çimdikleyeceğime, timsah sayacağıma, bira içip türkü tutturmaya çalışacağıma ben de yatağıma yatar, rahat rahat uyurdum.

Yatmamla, derin bir uykuya dalmam bir oldu. Oysa uyumamak için çeşitli yöntemlerim vardı ama, başka bir yılbaşına kullanırım bunları canım.

SEVİNÇ'cik

BAK FATOŞ TEYZEN SANA NE HEDİYE ALMIŞ ?
KAPİŞONLU BİR YAĞMURLUK VE BİR ÇİFT ÇİZME

ANNEEE BAK BAKALIM YAKIŞTI MI ?

YAKIŞTI AMA BAKSANA HAVA GÜNLÜK GÜNEŞLİK.. YAĞMUR YAĞDIĞI ZAMAN GİYERSİN TAMAM MI ?

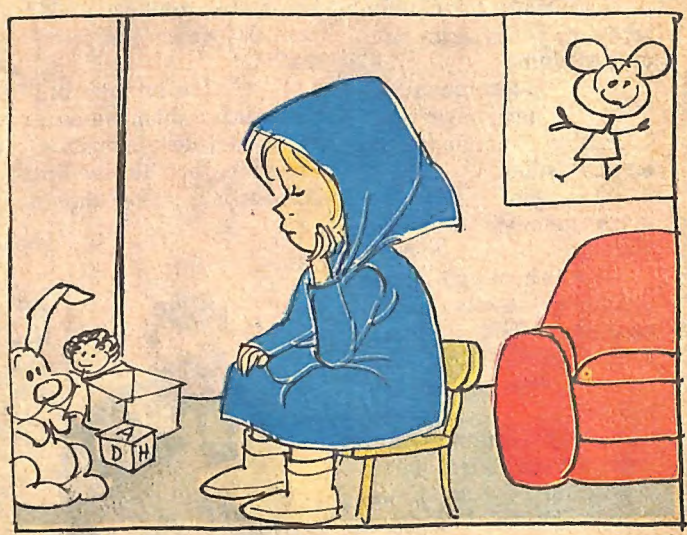

ANNECİİİM... GEL BAK BANYODAYIM !.

KUSURA BAKMA YAĞMURUN YAĞMASINI BEKLİYEMEDİM
ALTANERBULAK